

REDACȚIUNEA,
Administrațunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Articole necenzurate nu se
primesc.
Menzelurile nu se retrimit.
IN S E R T A Ţ E
se trimite la Administrațunea
Brașov și la administrație
BUCUREȘTI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.
Karl Angonreid & Emeric Les-
zer, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppoliz.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garsond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 46.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în număru
Anunțurile pentru Anul 1908.
Pe un an 24 cor., pe șase
luni 19 cor., pe trei luni 12 cor.,
c-rit de Duminică, 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an, 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Merit de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațunea, Piața mare
Sargul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu două săptămâni: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un abonam-
ent 10 bani. — Atât abonam-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 252. — Anul LXXI.

Brașov, Vineri 14 (27) Noemvrie

1908.

De ce ne merge așa de rău?

Dela Români noștri din aceste țări primim vești rele din toate părțile. Ni-se jălucesc oamenii: că ne merge rău și stăm rău.

Aceasta nu e lucru puțin pentru un popor atât de mare, de milioane de saffete ce ocupă partea cea mai mare a vastului teritoriu dintre Tisa și Carpați. Și fiind așa, se plătește, credem, să ne punem odată întrebarea serioasă, care e cea dintâi și cea mai gravă cauză pentru care ne merge așa de rău? Să ne cugetăm la toate și să cumpanim bine, cu totul nepărținilor și fără de cea mai mică crnțare a amorului nostru propriu, cine poartă vina mai întâi pentru aceasta tristă și dureroasă stare de lucru?

Cei mai mulți vor aștepta să începem să înșirăm aici toate nenorocirile și toate pacostele câte au dat peste capul nostru din timpurile vechi până în ziua de azi; vor aștepta să arătăm că de rău voitori sunt adversarii noștri seculari față cu interesele cele mari ale vieții și ale desvoltării noastre naționale și cât de nemiloase sunt prigonirile lor. Dar destul le auzim aceste plângeri și destul răsună prin toată țara acuzațiunile ce le ridică luptătorii pentru cauza noastră sfântă în contra tuturor acelor, cari cu intențiune și cu rea voință țintesc la nimicirea naționalității noastre.

Cine nu recunoaște că astăzi deputații naționaliști români, fac să răsună și în dieta unguerească glasul de protestare contra fărădelegilor și nedreptăților asupritoare, ce se ridică și se aude din toate părțile și prin toate ținuturile locuite de Români? Cine de altă parte nu va trebui să se bucure de lupta curajoasă ce o poartă ziaristica românească dela noi în contra abuzurilor de putere și a volnicilor nesfârșite ale ocârmuirii unguerești? Putem cu conștiința liniștită zice, că în direcțiunea aceasta, față cu adversarii străini de neamul nostru, să face mult deși poate nu tot ce ar

trebui să se facă. De vom arunca însă o privire înaintul zidurilor, în tabăra cea mare a națiunii noastre, nu putem fi tot așa de mulțumiți cu aceea cum se poartă lupta împotriva inimicilor interni, adevăca a inimicilor din cetatea sau tabăra noastră proprie.

Degeaba vom striga noi și vom da alarm ori de câte ori se mișcă ceva suspect în tabăra inimicilor externi, dacă nu suntem în stare să luăm măsurile de lipsă ca să ne curățim odată holdele de polomida stricăcioasă și să ne asigurăm terenul pe care stăm, și care formează baza operațiunilor noastre de luptă, de orice surpriză și sgduitură iar cetatea să ne-o ferim de trădare.

Se plâng amar luptătorii noștri pentru drept și dreptate că nu găsec sprijinul ce ar trebui să-l aibă mai ales când dușmanul e așa de tare și număros. Se plâng de altă parte și luptătorii noștri pentru școala și cultura națională, că de multe ori osteneșc în zadar, deoarece servilismul, egoismul și lașitatea prea multora li se pune în cale ca o buturugă, peste care nu mai pot trece, și care nu-i lasă să poată birui în învâlmășeala cu adversarii neamului.

Nu este popor în tot întinsul acestei monarhii care să desfășure atât de puțină energie contra elementelor și a oamenilor slabi din sânul său în scopul de a-și face rânduiala în casa proprie, de a și-o curăți de tot ce poate să-i fie stricăcios, punând la locul lor pe cei slabi și trădători ca să nu mai poată strica, turburând pacea și armonia dintre noi și incurajând pe dușmani în ni-zuințele lor cutropitoare.

Se miră lumea românească că nu mai putem isbuti cu nimic, că n'avem nici un succes în urma stăruințelor și a jertfelor noastre și că dușmanii cauzei noastre naționale românești în loc de a se mai liniști devin pe zi ce merge mai îndrăsneți și mai provocatori. Și totuși când se fac desbaterile cele mari și lungi în dietă, aproape nu trece nici o zi fără ca să se ridice câte unul dintre de-

putații naționaliști români spre a lua în apărare țanta dreaptă și cinstită a luptătorilor noștri.

De multe ori însă, pe când vorbesc mai aprins deputații români, adversarii dela putere surăd. De ce? Puteți voi striga cât vreți, își gândesc ei, noi avem vreme să așteptăm până ce dezertorii și rătăciiții voștri de azi vor deveni legiune. Ori cele ce se petrec în nenorocita graniță bănățeană nu-i incurajează pe adversarii în tendințele lor? Și ce se face și cum se lucrează la noi spre a nimici odată această polomidă?

Aveți milă și nu ne siliți a răspunde. Țineți minte numai frați Români, că de aceea ne merge așa de rău, fiindcă nu știm să ne curățim holda, nu știm să facem rânduiala în casa noastră.

La fondul jubilar al »Gazetei«.

Viena, 25 Noemvrie 1908. — (Telegramă). Cu prilejul jubileului d-lui Dr. Sterie Ciurcu societatea »România Jună« donează fondului ziaristilor 50 (cincizeci) coroane.

Din dieta ungară.

Desbaterea budgetului. — Legea vinului.

Miercurea trecută s'a început în dieta ungară desbaterea budgetului statului pentru anul 1909.

După ce raportorul comisiei a prezentat proiectul, a luat cuvântul oratorul general al majorității contele Bathhyany Tivadar. Acesta văzându-se în fața grelei probleme de a trebui să aperse și sprijinească un lucru mare fără de a avea, în situația compromisă de azi a partidului independent, argumentele necesare, s'a folosit și el de șiretlicul, de care se folosesc oligarhii dela guvern întotdeauna, când au lipsă să-și acopere slăbiciunea: s'a apucat să îmblățească iarăși la chestia naționalităților.

Mai ales Români — a zis contele B — se tot plâng că li-se face nedreptate. Dar să vedem, cum tractează România cu Maghiarii, și cum tractează Ungaria cu Români. Dep. Maniu a zis anul trecut că

în România se purcede loial cu Maghiarii. Dar uite că toții Maghiarii de acolo trebuie să învețe istoria română. Și nici n'am nimic în contra la asta. (Ba bine că nu! — Nota cul.) Uite că în România cine-i cetățean român e Român, și nici nu se face deosebirea de naționalitate. Și totuși dacă deschidem o carte de curând apărută a canonicului C. Anner vedem, că în Moldova locuiesc într-o grămadă 65000 de Maghiari.

Să vedem cum sunt stările bisericesti și școlare la acești cetățeni. Aproape fără excepție acești Maghiari sunt catolici, fiindcă Români catolici nu prea sunt, de-ceza de lași e aproape întreagă compusă din poporenii maghiari. Dar credeți că li-s'a dat episcop maghiar? Nici vorbă. Li-s'a adus un Italian. Dar în Ungaria toți Români au episcopi români. Deci constatez, că suntem mai loiali decât România. Cu școlile, în cari umbli Maghiarii din România tot așa stă lucru. Cât de liberală e România se poate vedea și de acolo, că Grecii au fost siliți să fugă din ea și să-și redacteze foile la noi în Satulung.

Brediceanu: Redactorii maghiari fost-au vreodată pedeșiți în România?

Bathhyany: Redactorii maghiari știu să stimeze drepturile statului.

Lucaciu: O să cetesc ce zic jurnaliștii maghiari despre ospitalitatea României.

Bathhyany urmează: De multe ori ziceți, că în Austria s'au dat deja drepturi, deci trebuie să se dea și în Ungaria. Dar, d-lor, am voit să merg astăvară în Boemia, și câțiva cunoscuți m'au sfătuit să nu merg, că cetățenii germani și cetățenii boemi se amenință cu revolțarea. A cere ca și'n Ungaria să se creeze stările din Austria, e a cere sinucidere. Deci eu zic, d-lor, să nu vă plângeți așa de mult, și să nu refuzați drepturile ce v-le dăm, și dreapta pacinică ce v'o întindem și atunci mai mult veți putea ajunge.

Ori-cine va ceti cele zise de contele Bathhyany, se va convinge că ele sunt cu totul lipsite argumente și va înțelege, că groful nu de aceea a adus din nou pe tapet problema naționalităților, ca s'ajute la deslegarea ei, ci ca să mai dea nește ovăș patriotice cailor obosiți, cari trag la teleaga de triumf a coaliției.

În contra budgetului și totodată răs-punzând la însemnările contelui Bathhyany, au luat cuvântul deputații naționaliști Dr. Vaida și C. Brediceanu. Când s'a ridicat la cuvânt dep. Vaida, Săculul Nagy György și descreeatul Markos Gyula au început să strige ca niș'e cocși:

Nu-l ascultăm pe omul asta de nimica!

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Un popă mincinos și impertinent*, de Iosif Sterca Șuluțu.

(F.i.n.e.)

Dar ca popa Băieșan să-se facă cu desăvârșire de bajocură, ascultați ce stupidități îndrugă, eari n'au nici o legătură cu obiectul despre care a fost vorbă până aci. Dânsul zice: »Fiindcă di Șuluțu ne mai spune în memoriul d-nej sale part. II. că mergea adesea la steampurile domniilor lor la Isbita, însă din întâmplare (auzi acolo!) trece cu vederea istorisirea acviriilor acelei proprietăți, ca o întâmplare din Isbita știu eu să i-o spun: După ce domnul Ioan Șuluțu, fost administrator regiu de pădure, numit de câtră popor »controlorul«, tatăl autorului memoriului din cestiune, făcu cauză comună cu mai multe familii maghiare alese din Abrud, s'a vârat în băile Buciumanilor, cari pe timpurile acelea deveniseră bunioșoare prin munca bietului băeș, (auzi prostie: munca băeșului a produs aurul;

ori cât vei munci, unde nu-i aur, nu vei găsi. E un ce notoric că străbunii mei cu mai mulți secolii înainte au fost mari proprietari de mine în Bucium și Roșia; până în ziua de azi numele tatălui meu se găsește ca proprietar la renumita mină »Szentkereszt«, iar acum Băieșan nu se rușinează să zică că: tatăl meu, cu ajutorul mai multor Maghiari fruntași s'a »vârat« în minele din Bucium.) »Acum firește trebuiau și steampuri, continuă Băieșan, condițiunea primă de viață a unui băeș. Ce face d-nul Șuluțu? Se lipește de un locuitor din Bucium-Isbita, cu numele Floca Alexandru (adecă domnul se »lipește« de slugă, de iobagiu; minte de om matur... nu-i așa?) li promise multe de toate numai să-l lase să-și clădească steampuri lângă ale lui, cea mai mare promisiune era, că-i va face stempăr până la moarte. Aci e de însemnat că proprietatea acestă de steampuri era a celor 4 locuitori din Isbita, cari după ce-și clădi d-l Șuluțu steampurile, neputându-și exerta dreptul lor, fuseră siliți a se depărta de voie bună. (Curioasă silă, ce o faci de voie bună.) Unul dintr'aușii, anume Iancu Nicolae, până în ziua de astăzi nu mai are steampuri, condițiunea primă de viață a unui băeș. Să tac apoi, că unul din erezii d-lui Ioan Șu-

luțu, de nu cumva chiar d-l Iosif Sterca Șuluțu, cam de vre-o 5—6 ani, autorizase pe o persoană distinsă din Bucium cu vînderea acelei proprietăți, ceea ce s'a și întâmplat. În urma vînderii, biata orfană, numită de d-l Șuluțu în memoriul partea II. »fața cea gușată a stempărului domniei lor« numai după un proces formal înaintea judecătoriei cercuale din Abrud se putea pune în posesiunea unei a 4-a parte din dreptul ce-l averse mai înainte. Oare d-le Șuluțu și aceasta să fie iubire a poporului român.

Repet: nu știu, am de a face cu un nebun, sau a scris în stare de beție? Un singur cuvânt nu-i adevărat. Confundă pe tatăl meu cu Iosif Wohihird, administrator reg. silvanal, și zice că poporul li numia »controlorul«. Nu cred că afară de popa Băieșan să existe în Isbita încă un om așa mărginit, ca să nu știe a cui iobagi au fost acele comune și cine au fost superiorii lor, oficiile sub a căror ocârmuire au stat. Controlorul era tatăl meu la oficiul spanal cameral regesc. Dar pe tatăl meu trebuia să-l cunoască tot insul, care nu era lovit cu leuca, pentru că tatăl meu a fost în a. 1848/9 tribunul acelor comune în care a lăsat să se fabrice legendarele tunuri de lemn precum se dovedește prin

corespondențele tatălui meu cu tribunul Corcheș și cu Avram Iancu, publicate în Memoriul meu partea a VI-a pag. 22.

Se poate ca numai Băieșan, »fiul Isbitei«, precum se numește el în pamflet, să nu știe nici atâta, că între acei glotași în fruntea cărora tatăl meu, la rugarea lui Iancu, a întreprins și a cucerit șanțurile aparate de honvezi, au fost și Buciumani. Advocatul Gherasim Sandrea istorisește în mod plastic în epistola sa publicată în Memoriu la pag. 145, păntăniile unui băiat din Bucium, cu numele Costandin, în vârstă cam de 16 ani, care în acea luptă crâncenă a fost rănit. Acest băiat curajos a fost îngrijit și alimentat la casa noastră timp îndelungat. După ce i-s'a scos glonțul din trup, vindecat s'a întors deplin sănătos la Bucium.

În partea a 4-a a Memoriului meu retipărită din »Observatorul« lui Barițiu în a. 1881 cu titlul »La a. 1784 și la a. 1848« am documentat cu diplome împărătești, cu decrete guverniale, cu sentințe ale tribunalelor din anii 1784—1849, că străbunii mei au luptat în fruntea poporului din Bucium și celelalte comune iobăgești pentru emancipare, din care cauză au suferit martiriu.

* A se vedea în Nr. 247 al »Gaz. Trans.« dela 7 (20) Noemvrie 1903.

— Ar trebui aruncat afară nemer-nicul!

Și întreagă ceata coaliționistă a părăsit sala împreună cu cei doi deputați sași prezenți în dietă. (Destul de rușine! — Nota Red.) Dep. Brediceanu, Lucaciu, Polit și câțiva Croați s-au postat în jurul lui Vaida, iar acesta a început a-și rosti cu vervă discursul, în care se cuprinde răspunsul demn la vorbirea obraznică a grofului Batthyany, și părerile poporului românesc privitoare la politica greșită ce o urmează azo stăpânitorii zilei în Ungaria și la rolul, ce-o să-l joace poporul românesc în istorie.

Dep. A. Vaida a spus între altele următoarele mari și nerăsturnabile adevăruri:

„Contele Teodor Batthyányi amintește de-o mână dreaptă, ce ni-se întinde cu intenții pacifice. Ce e drept n'a concretizat în ce înțeles o ia asta, dar noi din partidul naționalist n'am prea putut observa în trecut o astfel de procedere din partea majorității, care să ne îndreptățescă s'o luăm asta în serios, și anume să credem că în partidele din majoritate ar fi voința și hotărârea de-a ne întinde mâna de împăcare. Este deci firesc dacă eu cu acea parte a vorbirei d-lui deputat, care amintește aceasta, nu mă pot ocupa mai intensiv, fiindcă lipsește baza concretă pentru a-o face.

„Ni-s'a părut foarte curios, că d-nul deputat ni-a stat înainte cu România. Asta de altcum e un obicei vechiu, că nu noi, ci partidele din majoritate aduc ca exemplu România, arătându-ne-o sau ca exemplu de urmat — cum a făcut la timpul său d-l deputat Eber A., care ne-a prezentat ca model stărilor sanitare din România — sau apoi vă provocați la România și ne arătați, că acolo Maghiarii au o soartă mai tristă, decât Românii aici, ca și când prin aceste pilduri ni-s'ar ușura soarta, sau noi am afla vre-o mângâiere în ele.

»România își va apăra ea însăși reputația, nu este lipsă să i-o apăr eu cu modestele mele puteri; nici nu mă simt chemat la asta. Numai pentru aceea mă ocup de chestia asta, fiind-că nu înțeleg ce legătură are asta cu aceea, că soarta noastră aici e bună ori rea? Căci cu totul alta e poziția maghiarilor din România, decât a noastră. Maghiarii au imigrat acolo încetul pe încetul, după- ce România deja de mult își întemeiease constituția și, cu excepția câtorva sate, nu este populațiune autohtonă; noi dimpotrivă suntem aici de aproape 2000 de ani, suntem locuitori autohtoni, suntem 3 milioane, așadară deja pe baza proporției noastre numerice avem dreptul, pe baza dreptului natural, să trăim aici și să pretindem, ca să ne împărtaşim de drepturi cetățenești egale cu ale celorlalte naționalități.

»Inșă fiindcă Dvoastră vă place să vă provocați într'una la drepturile istorice, trebuie să vă aduc aminte, că poporul nostru român și popoarele slave au și dreptul istoric de a exista în această țară, căci și strămoșii noștri au luptat la timpul său în războaiele rakoczyene, și ei și-au vărsat sângele în lupte cu Turcii, și sute de mii este numărul acelor Români și Slavi, cari servind în oștile habsburgice au căzut pe pământ luptând pentru această monarhie. Popoarele noastre au fost acele, cari locuind la marginile țării, au trebuit să aducă în totdeauna cele mai mari jertfe pentru apărarea țării. Așadară noi nu suntem un astfel de element ca cel ma-

ghiur imigrat în România, ci suntem element autohton în țara asta.

Un discurs tot atât de inimos a rostit și dep. C. Brediceanu, arătând între altele că întreaga politică a guvernului, 'ceea- ce o dovedește și proiectul de budget, nu corăspunde simțămintelor, ce le au popoarele acestei țări, și prin urmare Românii n'au altceva de făcut decât de-a căuta punctele de întâlnire și atingere între diferitele popoare.

»Noi cu toții, a zis dep. Brediceanu, luptăm pentru apărarea naționalității noastre, și dacă Dvoastră din patriotism ne-o atacați, să știți că nici-odată nu va fi bună înțelegere între noi. Noi ne vom alipi de naționalitatea noastră și vom pretinde ștergerea tuturor instituțiilor de stat, cari opăcesc dezvoltarea naționalității noastre și nici-odată nu ne vom supune a celei politice de maghiarizare!... Noi niciodată n'am cerut fărâmiță din grația Maghiarilor și nu le vom cere nici-odată. Noi dorim o înțelegere conștientă, cinstită, bazată pe recunoașterea și respectarea reciprocă a drepturilor popoarelor. Aceasta este mâna noastră de pace. Fiindcă însă politica guvernului e contrară acestei nizuințe, declar că nu primesc budgetul».

În ședința de Luni dieta ungară, intrerupând desbaterea bugetului, a votat noua lege a vinului, care are de scop îmbunătățirea art. de lege XXIII din 1893 referitor la falsificarea vinului. Contra acestui proiect a vorbit dep. naționalist slovac Ivanca, spunând între altele că guvernul este condus la împărțirea vițelor de vie de considerațiuni de partid.

În următoarele dăm câteva din cele mai de căpetenie dispozițiuni ale noiei legi:

Conform §. 1 sub numirea de vin este a se înțelege cea beutură spirtoasă, care a fost produsă prin fermentare exclusiv din mustul strugurilor. Aceasta stă în contrast cu §. 34, care recunoaște și vinul de poame și îngăduie prepararea acestuia. §. 2 stabilește mijloacele ce se pot întrebuița la manipularea vinului. Anume va fi iertat a condensa mustul prin fermentare, a afuma mustul și vinul cu pucoasă, a-l descolora, a-l îmbunătăți culoarea, a-l descolora, a-l înprosăta cu acid carbonic, înteti cu ferment de vin, a-l strecura, a-l înferbânta, al amesteca cu alt vin, — dar la toate aceste operațiuni este permis a se face uz numai de cele proceduri și numai de acele materii, pe cari le indică proiectul de lege. Totuși conform §. 3 și a celor următori, se îngăduie în cazuri anumite adăugarea de alcool și îndulcirea. Punerea de zahăr în must în genere nu, se îngăduie, sau de regulă este oprită. Fiindcă însă sunt și astfel de ani excepționali, în cari, din cauza umblării nefavorabile a timpului, cantitatea de zahăr natural a mustului rămâne așa de slabă, că vinul din acel must ar fi aproape imposibil de a se bea, proiectul de lege s'a îngrijit că în astfel de cazuri excepționale să se poată face îndulcirea corăspunzătoare a mustului, cerută de cătră partida respectivă și îngăduită deosebit, cu anumite condiții. În genere e oprită și adaugarea de spirt în scop de a sporii alcoolul. Dar, fiindcă la manipularea vinurilor defectuoase și bolnave, la pregătirea unor anumite mijloace pentru limpezirea vinului ș. a., întrebuițarea spiritului nu se poate în-cunjura, proiectul de lege îngăduie întrebuițarea spiritului, însă cu restricțiunea, că cantitatea de spirt ce e de a folosi

spre acest scop, să nu poată depăși un anumit procent de capacitate. Un capitol deosebit se ocupă de protecțiunea vinurilor de Tokaj, care conține dispoziții foarte stricte și oprește hotărât punerea de zahăr în ele, condensarea lor etc. și pune capăt abuzului, că vinurile aduse din alte regiuni în regiunea dela Tokaj să se vândă sub numele de vinuri de Tokaj.

Din capitolul III merită atențiune deosebită regularea cestiunii vinului de tescuină, care se va putea consuma numai la casă, în cantitate de cel mult 10 hectolitri la an, adăugându-i-se numai apă, nu și zahăr, și numai aceluia îngăduindu-li-se pregătirea vinului de tescuină din producțiunea proprie, cari n'au vie de mărime peste 2 jug. cat., dacă nu se ocupă cu negoțul de vin și cărciumăritul. Nu e permis în nici o împrejurare a pune în comerț vin de tescuină.

În capit. IV se înșiră dispozițiunile penale. Aceste sunt de trei feluri: Cea mai grea este închisoarea dela 8 până la 3 luni și pedeapsă în bani dela C. 10 până la C. 1000. În categoria a doua urmează pedeapsa cu închisoare de 3—15 zile și în bani dela C. 10—600. În categoria a treia este pedeapsa în bani dela C. 10—600.

În capitolul ultim se prevede un organ nou în scopul executării legii. Aceștia sunt comisarii de vin (controlorii), numiți de ministrul de agricultură, și cari vor fi îndreptățiți a cerceta oricând localitățile din cercul lor de activitate și a lua probe din vinurile și materiile bănuite.

O intervenție pentru Evreii din România. Marele ziar parizian »Le Temps« publică într'un apropiat număr următoarea telegramă trimisă de corespondentul său din Berlin:

»Comitetul asistenței israeliților germani s'a adresat oficiului imperial al afacerilor străine pentru a-i cere intervenția în favoarea evreilor din România, în cazul unei noi conferințe balcanice, România nerespectând, după afirmația lor, articolul 44 din tratatul dela Berlin. Ministeriul afacerilor streine al cancelariei germane a răspuns printr'un refus motivat de faptul că dacă o conferință se întrunește, Germania e de părere a se restrânge programul ei la cestiunile pe cari ultimele evenimente le-au adus la ordinea zilei și — că în afară de aceasta Germania nu vooeste să ia inițiativa întocmirii acestui program«.

Această știre ziarul »Viitorul« o comentează în următorul mod:

Evreii din afară ca și cei din țară trebuie să înțeleagă că cestiunea evreiască e de ordine internă și că ea nu poate fi rezolvită decât de noi și de noi. Încercările lătrinale de intervenții ca aceea despre care este vorba nu pot în nici un caz folosi Evreilor din țară. Ar fi în orice caz interesant să se știe dacă există vreo legătură între evreii de aici, cari pretind calitatea de cetățeni români, și comitetul evreesc din Berlin, care ar dori mult să creeze greutatea României în cazul unei conferințe internaționale.

Suprimarea Constituției în Persia. Din Teheran se anunță, că a fost citită și afișată în toate moscheile din Capitală o proclamație de următorul conținut: »V'am promis convocarea parlamentului pentru ziua de 14 Noemvrie și eram gata să realizăm această promisiune; dar reprezen-

tanții poporului ne-au declarat că nu primesc Constituțiunea și că poporul ne-a rugat să nu convocăm nici un parlament; ne-am hotărât să examinăm aceste dorințe. Urmează proclamarea adresată clerului, care sună astfel: »Ne-ați declarat că instituțiunea parlamentului este o provocare în contra legilor islamului; ne resemnăm la această deciziune și hotărâm că parlamentul nu va fi convocat; dar am dat ordin ca justiția să fie respe tată«.

„De pe marginea Săcuimii.“

— Cestiunea școalelor. —

Acei Români de pe marginea Săcuimii cari se cugetă serios la cestiunea însemnată a susținerii școlilor noastre, așteptau cu ardoare proiectatul sinod de toamnă al preoțiilor precum și a mirenilor ce era să se țină în Nirășteu. Dar sinodul mixt atât de mult dorit nu s'a ținut... Cauza este lipsa totală de îngrijire, cu privire la soarta românismului ce planează peste inimile conducătorilor acestui tract al Mureșului.

Preoțiimea chemată a fi în fruntea acestei mișcări se vede că nu și-a îndeplinit chemarea sa, și mai ales protopopul tractual. Odată făcută propunerea de a se ține sinodul mixt, n'ar fi trebuit să se treacă peste ea așa ușor la ordinea zilei. Dar așa suntem noi! Lucrurile mici le dezbaterem, le umflăm până ajungem la ceartă, iar lucrurile cari ar trebui să ne preocupе mai cu deadinsul, le trecem ușor cu vederea.

S'a ținut însă obiceiul sinod preoțesc la care aceia cari au stăruit pentru sinodul mixt, l'au luat la refec pe conducătorul tractual, care nu a respectat dorința majorității. S'au vorbit multe la acest sinod și despre școale, și s'a primit în principiu propunerea unui membru, ca parochiile cari susțin școli cu ajutor de stat, să contribuie cu câte ceva la susținerea școlilor din parochiile unde nu capătă, respective nu cer ajutor. Asta ar fi frumos dar abia cred că se va realiza vreodată!..

S'a primit totodată propunerea, ca să stăruiască pe lângă consistor, ca în timpul cel mai scurt posibil să se concheme un congres mixt al tuturor dieceselor gr. catolice, care să hotărască ce e de făcut cu școlile! Șasta ar fi bună, mă tem însă că consistorul din Blaj care dă semne de un mare conservativism când e vorbă de a avea și mulțimea glas în afacerile ce o ating de aproape, va pune ad acta întreaga afacere.

Nu aflu cuvinte cu cari să descriu groaznica nepăsare a mai marilor bisericăști în aceste vremi viforoase pentru neamul românesc dintre Tisa și Carpați, și asigur însă că obște românească, aceea obște care e silită să tacă și să plătească, este satul până în adâncul inimii de aceea stăra a lucrurilor, și istoria va înfiera ca vorbe nemiloase pe toți aceia, cari o silesc să-și potolească și să înghită amarurile, cari le ține în suflet de atâta vreme. Un mai mare rău nu-mi pot închipui ca acela, când cineva înăbușește avântul unui neam pornit spre a se mișca și a da semne de viață, care avânt, prețuit după cuviință, ar putea să ne aducă foloase de neprețuit!..

Imi vine cu greu a descoperi aceste triste stări și dacă o fac, cauza este că doresc însănoșarea stărilor bolnave în

elő, illetve hogy a fennti kkatókönyvben ilyen per nincsen bevezetve.

Abrudbányán 1908 évi október hó 11-én.

(P. H.) Ivanovics Ferencz m. p. irattárnok.

Primească distinsul Domn Dr. Laurentiu Pop și pe aceasta cale, sincera mea mulțumită pentru însemnatul serviciu ce l-a făcut, nu ca avocat, ci ca un zelos Român, ce este, adevărului care este un puternic motiv spre a scoate în relief criminala intențiune, pusă la cale cu falzificarea adevărului istoric în contra persoanei protopopului Tobias Amos și a tatălui meu. Dacă eu aș fi murit fără să aflu despre aceasta blăstămație, s'ar fi găsit vre-un mișel, care să se provoace la pamfletul lui Băieșan și să arunce cu tină în tatăl meu, sufletul operațiunilor militare, care a contribuit la victoria armelor poporului român. Și cine știe dacă s'ar fi aflat omul care să-l apere, precum am apărât eu pe Avram Iancu.

Din parte-mi n'am să adaug nimic. Constat numai, că ziarele române zi de zi aduc exemple despre decadența în șirul cărturarilor români, între cari se găsesc

Cețiți mai ales pagina 1—41 și vă veți convinge, ce mare rușine au pățit toți câți au încercat să cocolească cu fraze stupide adevărul istoric.

Eu dela moartea tatălui meu întâmplată în a. 1858 mai mult în Abrud n'am fost. Noi frații, minele nu le-am cultivat, prin urmare nici trebuință de steampuri n'am avut.

Din capul locului am văzut că toată zama asta lungă și stupidă, nu poate fi alta decât o nouă infamie din partea lui Băieșan; neavând eu însă nici măcar idee despre acest lucru, m'am adresat cu rugarea cătră d-l Dr. Laurențiu Pop, avocat în Abrud să cerceteze această afacere și să binevoiască a-mi împărtași rezultatul.

Domnul Dr. Laurențiu Pop, imi trimite următorul răspuns: <

Abrud, în 13 Octomvrie st. n. 1908.

Mull stimate D-le!

»La epistola d-voastră din 25 a l. t. am onoare a vă comunica următoarele:

În registrele cari se află în arhivul judecătoriei cercuale din Abrud, nu occură nici un proces de care amintește preotul Nicolae Băieșan în Bucium — Izbita. — Despre împrejurarea aceasta am și cerut

atestat, pe care îl alătur. Observ, că în archiva de aici sunt păstrate actele și documentele numai dela 1872 încoaice; documentele mai vechi au fost trimise la tribunalul din Alba-Iulia.

Archivarul de aici este om vechiu la judecătorie și cunoaște foarte bine împrejurările din munți. — Cunoaște familia »Floca«, despre care face amintire autorul articolului, și știe cu siguranță, că la compunerea cărților fonduare — prin 1870—71 — familia Floca avea steampuri lângă casă, și că steampurile sunt ale lor până în ziua de astăzi!

Proces pentru proprietatea steampurilor nu a fost, dar ei au fost improcesuați pe un alt proprietar de steampuri care făcuse ceva ridicătură la gat, astfel că la steampurile lui venea apă mai multă; rezultatul procesului a fost, că respectivul a trebuit să tocmească gatul în starea cea veche.

Dealcum familia Floca a avut 2 rânduri de steampuri, dintre cari un rând l-a vândut Floca Ana în 1885 lui Ionuțiu Ioan lui Simion, celalalt rând de steampuri și acum este întabulat pe Floca Alexandru din Bucium-Izbita, (protocollul cărții 1450 A. † 1).

Despre proces între familia Sterca Șulutu și familia Floca, nu-și aduce aminte nimeni, dintre oamenii mai vechi de pe aici.

Observ că în registrele cărții fonduare ale comunei Bucium (făcute în 1871) nu occură ca proprietar nimenea cu numele Șulutu, deci e evident, că deja în 1871, din familia D-voastră nu mai era proprietar de steampuri în comuna Bucium.

În articol se face amintire de Iancu Nicolae, un urmaș alui Floca Alexandru; am aflat însă 39 de proprietari cu numele »Iancu Nicolae«, deci nu se poate ști care ar fi identic cu cel amintit de dl Băieșan. E deci evident, că întreg articolul din cestiune este o mistificare, fără nici o bază reală.

Cu distinsă stimă:
Dr. Laurențiu Pop m. p.

Bizoniyvány.

Alulirott ezellen igazolom, hogy néhai Šulutu Sterca János volt abrudbányai lakos örököse, és »Floca« nevezetű egyén között, az abrudbányai kir. Jarasbiróság irattárában lévő 1872-1880-ig vezetett iktatókönyvben per nem fordul

cari ne aflăm și înlocuirea lor cu un nou avânt de viață.

Articolul de lege XXVII din 1907 începe a-și arăta urmările sale funeste, mai ales acolo, unde îl aplică oamenii mici la suflet. Iar învățătoria din aceste părți are parte de astfel de oameni, cari din pofta câștigului, sau pentru a se arăta în ochii inspectorului că-s mari patrioți *fac și aceea ce legea, și așa destul de diavolească, nu demândă.* Învățătoria din tractul Murăș și-a ținut adunarea de toamnă în Sântana de Murăș la 16 Nov. c. La această adunare mi-a fost dat să văd ceea ce am auzit mai înainte și n'am crezut. La intrarea învățătoria în sala școlii s'au sculat elevii și în loc de rugăciune au cântat cu toții *«Isten áld meg a magyart, iar subinspectorul care era de față surădea... A sură că i-a plăcut, dintre învățători încă au sură, dar aceea nu pentru-că le-a plăcut, ci era surășul omului desamăgit... Dar nu numai aceasta, ci bunul «patriot» a introdus pe motivul, că are ajutor de stat, în școala sa tot manuale ungurești afară de religiune și carte de celire, cu toate că legea niciări nu prescrie așa ceva. Slugăria sau nepriceperea acestui învățător este cu atât mai mare, cu cât în comuna Sântana, școlarii tot și știu ungurește, așa că la el nu este motiv de a se teme că după 4 ani de școală nu vor ști elevii a se exprima ungurește, cum zice legea.*

Dar această boală este contagioasă, și în acest despărământ în cele mai multe școli domnește starea asta, așa că școlile numai cu numele sunt confesionale, într'adevăr sunt însă școale de stat. *Atrag deci luarea aminte a celor chemați asupra acestui pericol a celor mai groase slăbiciuni a învățătorului numit, și îi rog să cerceteze și să vindece fără milă relele, până nu se vor întinde peste tot! Căci ce înțeleas are susținerea școlii în acest chip! Legea prescrie că numai aprobate trebuie manualele celor 5 studii de ministru, iar învățătorii introduc manuale ungurești!!!?*

Cu astfel de uniformitate și solidaritate mizerabilă se subsapă școlile confesionale precum și existența învățătorilor cari nu lucră la dorința inspectorului ci lucră după lege și dreptate, și dela cari inspectorul pretinde ca încă să facă la fel!...

Mă mângăi cu aceea că nu toți învățătorii noștri sunt astfel, căci dac. ar fi, ar trebui să desperăm. Eu cu totul altcum mi-am închipuit și mi închipuiesc pe dascălul român și dacă ar fi astfel nouă puțin ne-ar strica legea din 1907. Și anume: eu cred că învățătorul român ar trebui să fie sufletul neamului, în care să se concentreze toate aspirațiile și simțământul de iubire al națiunii, ca așa din sufletul său plin de aceste virtuți, să verse și în sufletele elevilor săi, și fii națiunii de mâne! Așa am învinge, altcum suntem perduți... Exemplu să le fie învățătorul german...

»Depemurăș».

STIRILE ZILEI.

— 13 Noemvrie v.

Confereințe publice. Comitetul despărământului I (Brașov) al «Asociațiunii» a hotărât să inițieze și în anul acesta conferințe pentru inteligență. Ele se vor ține ca și în anul trecut în sala gimnaziului român din Brașov la oarele 6 seara.

și preoți, un asemenea monstru însă ca Băieșan încă n'am văzut. Alte popoare pe un asemenea om l'ar fi însemnat cu ferul roșu. »Telegraful Român« a publicat acel pamflet fără observare. Cum nu?! Sunt mulți români, cărora le plac scandalurile: chestie de gust și de creștere.

Zic și eu la rândul meu: »Cetitorii nepreocupat, rogu-te acuma eșlică-ți« cuvintele muzicantului din Sibiu, Motti, rostite unui cântărilor român: »Aveți mare noroc domnule că există și Țigani, altcum d-voastră Români ați fi cei mai de pe urmă oameni în țară.«

Și vorba lui Motti se potrivește la mai mulți cântărilor români: *uti figura docet.*

Sibiu, 21 Octombrie 1908.

Ioșif Sterea Șuluțu

Amintiri din copilărie

de V. G. Borgovanu.

— Urmare. —

Dar bietul Maier (D-zeu să-l ierte că a murit demult) nu se supăra, ci rădea și el cu noi alătura... »De! ce să vă fac, dacă așa am învățat la Ciuj, unde se vede că

Publicul e rugat să fie cât se poate de punctual. Înainte de Crăciun vor ține conferințe D-nii: Nicolae Bogdan, profesor, Aurel Ciortea, profesor, Aurel Bănuțiu, directorul artistic al Societății pentru fond de teatru, Ioan Prișcu, preot, Alexandru Bogdan, profesor. *Duminecă în 16 Noemvrie st. v. va vorbi D-l Nicolae Bogdan despre proza lui Eminescu.* Ceilalți confereințieri vor trata cesiuni de fizică, teatru, teologie universală și literatură. Intrarea e gratuită.

Turneul d-nei Agatha Bărsescu-Radovici. După absolvarea ciclului de trei reprezentății în Brașov d-na A. Bărsescu va vizita zilele viitoare câteva din centrele mai mari românești din Ardeal, în cari, suntem convingși, că marea noastră artistă va fi primită cu dragoste și însuflețire. — Pentru turneul, pe care-l va întreprinde d-na Bărsescu prin Ardeal și Ungaria cu același program în limba românească ca și în Brașov s'au fixat următoarele zile:

29 Nov. n. Duminecă: Blaj; 1 Dec. n. Marți: Făgăraș; 3 Dec. n. Joi: Orăștie; 5 Dec. n. Sâmbătă: Hateg; 7 Dec. n. Luni: Lipova; 9 Dec. n. Mercuri: Arad; 12 Dec. n. Sâmbătă: Caransebeș; 13 Dec. n. Duminecă: Lugoj; 15 Dec. n. Marți: Oravița; și 19 Dec. n. Sâmbătă: Abrud.

Colonia română din Viena serbează mâne în 14(27) Noemvrie a. c. aniversarea de 60 de ani dela nașterea membrului său distins Dr. Sterie N. Ciurcu, primul medic român în Viena, care a stat în fruntea mișcărilor culturale și politice ale Românilor de acolo, părtaș al zilelor senine, neclintit în vremile de restriște. Pentru a-i aduce prinosul de stimă și de dragoste al tuturor, un comitet intim compus din d-nii: Alesandru Lupu, general i. p. Dr. Lazar Popovici, Dr. Virgil Cioban, Mihaș Popovici și arhitect. Cesar B. Poppovits a stabilit următorul program:

Vineri în 27 Noemvrie 1908 st. n. la 12 oare a. m. o comisie va transmite jubilarului felicitările Românilor din Viena, și va preda o plachetă comemorativă. În aceeași zi la 8 oare seara un banchet festiv în sala albă a restaurantului »Riedhof«, VIII, Schloßelgasse 14.

Din Sălagiu ni se scrie: Aici se fac pregătiri mari, ca în mod demn să se serbeze jubileul de 50 ani ai preoției Rv. vicar al Silvaniei, *Alimpiu Barboloviciu.* S'a format un comitet constatător din preoți și învățători în frunte cu protopopul Hidigului, A. Vicaș, ca să aranjeze serbările, ce vor avea loc în Șimleul-Silvaniei la 8 Decemvrie n. a. c. Va fi serviciu divin solemn cu mare asistență, gratulări din partea diferitelor corporațiuni și banchet. Serbările după cum se poate prevedea, vor fi la înălțimea vredniciei vicarului Silvaniei.

Deschiderea corpurilor legiuitoare române. Din București se scrie: Nefiind încă gata noul palat al camerei deputaților, s'a decis ca solemnitatea deschiderii corpurilor legiuitoare să se țină în 15 Noemvrie v. în sala de ședințe a Senatului. Ca de obicei se va ține un Te-Deum solemn la Metropolie și pentruca să aibă timp membrilor parlamentului să seosească la ora hotărâtă la Senat, ceremonia se va începe cu o jumătate de oră mai de vreme: 10 jum. în loc de 11. Mesagiul tronului va fi cetit de M. S. Regele.

Cursuri de analfabeți. Reuniunea învățătorilor gr. cat. din Arhidieceza de Alba

a învățat și d-l Papiu, că altcum nu m'ar lăsa să răspic așa».

Dar când cet-a Maier la latinește, în Iuliu Caesar, profesorul Dumbraș, fin cum era, nu se putea stăpâni să nu-i facă câte o observație sarcaistică, la care toată clasa zâmbia... Așa odată cetind Maier un capitol, unde se repeta des vorba »dictator«, pe care Maier o cetea: »didactor« cu accentul pe i și pe o, Dumbraș îi zice: »Ce atăta? »dig-dada?« Parcă ar fi vorba de o lae de corturari, cu al lor *dada* sfătos?». Și clasa însoți observația cu un echo vesel!...

Dar, cu nănașul Papiu am pățit-o, din cauza lui Maier... prin postul cel mare, pățanie, care mi-a atras mie personal supărarea lui Papiu, ceea ce regretam foarte mult și atunci și mai târziu. Eu după examenul de iarnă am și sărit, din ultimul loc, de lângă veselul Maier, — chiar la locul întâiu, loc, care l'am păstrat în toate clasele următoare, până la maturitate... Rău s'a fost supărat pentru aceasta, colegul V. Nichii, fost primul clasei dela început. Și supărarea i-a ținut 39 de ani, când înălțându-ne în România unde el trecuse cu P. Catul, în 1869, ajunsese a fi inginer hotarnic în Târgoviște, ne-am împăcat.

Iulia și Făgăraș, și-a ținut adunarea generală din a. c. la 6 Noemvrie n. în Blaj. Președintele reuniunii, d-l G. Muntean, în cuvântul său de deschidere, îndeamnă învățătoria să deschidă cursuri pentru instruirea analfabeților. Învățătorii iau asupra lor obligamentul de a deschide asemenea cursuri. Conzistoriul metropolitan a fost rugat să provoace toate comunele bisericesti ca să deschidă în timpul iernii cursuri pentru instruirea analfabeților, iar pentru a îndemna pe învățători la executarea acestei hotărâri Reuniunea publică concurs pentru 10 premii de câte Cor. 30, pentru acei învățători, cari vor putea arăta că au instruit mai mulți analfabeți.

»Timișana«, institut de credit în Timișoara a pus în vedere Reuniunii învățătoria din acele părți suma de Cor. 300 în scopul cursurilor de analfabeți. Fie ca toate bancele, toate reuniunile, toate comunele și mai ales toți învățătorii să-și facă datorința față de aceste cursuri.

Numărul Românilor este evaluat, pe baza datelor oficiale scoase din »Almanahul de Getia« și din alte isvoare la minimum 12 milioane suflete — fără Macedoneni.

Necrolog. În 22 Nov. n. a încetat din viață după grele suferințe preotul gr. cat. din Ghirșul-român *Ioan Blaga*, în anul al 55-lea de viață, al 30-lea de preoție și al 10-lea al văduviei.

— Luni în 23 Nov. a încetat din viață în Deva, după lungi suferințe, văduva preotească *Maria Nicoară* n. Muntean în al 71-lea an al etății. Pe defuncta o deplânge fiul August A. Nicoară și numeroase rudeni.

Odihneasă în pace!

Feciorii de pe teritoriul orașului Brașov, cari sunt născuți în anul 1872 și, fără a se justifica, nu s'au prezentat până acum la asentare se provoacă a se anunța imediat la despărământul militar al magistratului pentru a fi prezentați la timp comisiei de asentare. Acești tineri români sunt următorii: Ioan Peligrad, Ștefan Chicomban, George Gociman, Nicolae Ardelean, Ioan Crețiu, Dumitru Șerban și Aurel Dumitru Toronyosi.

Se caută meseriași români pentru comuna Rotbav (Veresmart), lângă Feldioara comitatul Brașovului — și anume: un pantofar sau cismaș, un croitor și un rotar. Cu informațiunile necesare poate servi d-l George Fulea, învățător în Rotbav (Veresmart), unde se află și stațiune de cale ferată.

Toiștoii în contra anexării Bosniei. O deputație de studenți a vizitat pe contele Toiștoi, care de prezent se află bolnav la Jasnaia Poliana. Venind vorba despre anexarea Bosniei și a Hertegovinei, contele Toiștoi a calificat actul anexării de un »incalificabil vandalism austriac«. Tot-odată marele scriitor a declarat că este satisfăcut de mișcarea de simpatie pentru poporul sârb începută în Rusia. Sârbii trebuiesc ajutați ca popor și ca — Slavi.

Deschiderea bucătăriei populare. Subscrisul presidiu are onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că bucătăria populară, susținută și până acum în fiecare an de către »Reuniunea Crucea Roșie«, se va deschide și în anul acesta, în 1 Decemvrie, în Strada Orfanilor Nr. 17. Apelând la bunăvoința publicului, ca prin donațiuni să binevoiască și în anul acesta a ajutama

Cum eram primul clasei, eram însărcinat și cu ordinea și disciplina în absența profesorilor și cu mici servicii pentru aceștia, când era ceva necesar de făcut sau de adus sub durata lecțiilor...

eram la oara de grecește și răspundea bietul Maier, cetind și pronunțând: »Hoi antropoi! Hai ginekai! cai... In fine eșise o năzdrăvănie încornurată, în cât Catul secundat de *Iuliu Capitan* (singurul Ungur ce era cu noi) ne mai putând susporta, erupseră într'un hohot și clasa întregă după ei. Profesorul cum era de felul său posac, poate și indispus (că din copilărie era bolnăvicios).. se indignă la culme, și somă pe tulburători să iasă din clasă. Dar atunci, prin instinct, întreaga clasă (afară de mine) bătut din picioare și se născu un zgomot infernal.. Profesorul mă mână să chiem pe servitorul școlii să dea afară pe cei doi matadori, cari nu vroiau să plece... Eu începui să reflectez. Să fiu solidar cu colegii mei, ori să ascult de porunca profesorului? Acesta văzând că stau la indoială, se supără și mai tare, și.. deodată îl vedem că pleacă de pe catedră, trânteste ușă pe unde iese de cade tincueala deasupra ei iar noi rămănem stăpâni pe situație! Tristă stăpânire!... Ce să mai înșir la vorbe?...

progresul acestei instituțiuni, facem tot-odată cunoscut, că donațiunile se primesc cu multămită de vice-presidenta reuniunii, d-na Dr. E. K. Schnell (Strada Porții — Banca Națională). Anunțările pentru primire la bucătăria populară se fac tot la locul deja amintit. — Presidiul.

»Frăția românească«, revistă naționalistă-democrată, ce apare în Iași în fie-care Duminecă, are în numărul nou 19, următorul cuprins: Intrunirea naționalistă din Iași. Discursurile d-ilor: A. C. Cuza, Leon Cozmovici, prof. universitari, a părintelui I. Popescu, Gh. Măcărescu avocat, Eugen Ionescu student universitar și N. Iorga, prof. universitar. — Eugeniu Revent, Cântec (poezie). — A. C. Cuza, Reinvierea socialismului jidovesc în România. — Soc. »Frăția Românească«, Act de mulțumire Sf. Sale Pr. C. Morariu din Bucovina. — N. Ionescu, D-l Gh. Panu, deputat și preșident de societate falită. — Din țară, Chestia Țărănească, Culturale, Fel de fel. — Poșta Redacției. Redacția și administrația, Iași, strada Țicăul de jos, Nr. 3. Abonament 8 lei pe an.

Catastrofa minieră din Hamm. La începutul săptămănei trecute s'a întâmplat o mare nenorocire într'una din minele de cărbuni din localitatea Hamm în Westfalia (Germania) în urma unei exploziuni pricinuite de pulberea de cărbuni. Focul, care s'a iscat în urma exploziunii s'a întins cu o repezeală nemaipomenită prin mine și a cuprins mai multe sute de muncitori, cari se aflau la lucru. Toate încercările de-a scăpa pe bieții muncitori dela peire au fost zădărnice și pentru a pune capăt focului năpraznic, inginerii au slobozit apă în mine, ca astfel să se stângă focul. După un raport oficial publicat de direcțiunea minelor de cărbuni, și-au pierdut viața în această catastrofă 331 muncitori iar 24 au fost greu răniți. Intre cei morți se află 232 bărbați însurați, 105 neînsurați și 4 văduvi.

Liga în potriiva duelului. Se știe că Don Alfonso de Bourbon duce de mult lupta în potriiva duelului. Acuma a publicat o carte în care arată, că în Austria, în urma propagandei ligei împotriva duelului, s'au luat măsuri în armată și că s'au împiedecat 300 de ducele, iar neînțelegerile le-au judecat tribunale de onoare. În Galiția liga a avut foarte mare succes, măcar că țara aceasta este după Ungaria, cea în care se întâmplă mai multe ducele. După trei ani de propagandă nu mai sunt ducele. Tot așa de bine a reușit liga în Spania. E și un proiect de lege prin care se oprește duelul. În Italia s'a luat o măsură însemnată în armată. Doctore italieni suat pe căi de a se lega, că nu vor mai lua parte la nici un duel. Don Alfonso mulțumește presei de sprijinul ce i-a dat și ce-i va mai da.

Congresul Albanezilor din Monastir a adoptat ca alfabet comun caracterele latine.

Dr. Augustin Venter, avocat, s'a transpus cu cancelaria sa avocatială din Str. Hirscher Nr. 7, tot în în Strada Hirscher Nr. 1, în casele lui Ștefan Pap și fii.

De aci conferințe profesionale, anchete.. scandal, nu numai în clasa noastră și la gimnaziu dar la toate școlile din Năsăud... Ba se alarmează și inteligența și gazdele noastre.. Parcă era vorba de o revoluție. »Și noi eroii, eram arătați cu degetul și stigmatizați de revoluționarii... De giaba m'am încercat să ajung la nănașul Iuon, că profesorul Papiu nu vroii nici: să mă văză!... Toți eram măhniți de turnura ce luase gluma lui bietul Maier; numai acesta (ca mai bătrân) și Catul (care dădea cu barda'n lună) nu se temeau și ne îmbărbătau zicând:

»Nu vă temeți băieți! Pe toți nu ne pot elimina, că gimnasiul e nou; n'are dreptul de publicitate. Și dacă s'ar închide acuma o clasă, când gimnaziul nici nu e complet, ar putea cei mari, să închidă de tot toate cele 5 clase, (câte erau atunci)«. Și Catul avu dreptate... După multe consultări și terorizări, ne-am pomenit cu nota proastă la *purtarea morală* și cu 5 zile arest, pe pită și apă în vacanța *Faștilor din Dumineca Floriilor până în seara de Joi mare*. Pedeapsa era destul de grea pentru noi, ca să fim arestanți, pe când ceilalți școlari erau pe acasă... Apoi de rușine în cele 5 zile, nici seara nu mergeam acasă, ci ne culcam acolo, cum pu-

Adunarea generală

a Reun. învăț. gr. cat. din jurul Gherlei.

Căledu, la 15/XI n. 1908.

— Urmasare —

Sedința I. — După dejun ne-am abătut către școală, care asemenea bisericii încă-i o zidire atât de frumoasă, încât numai laudă merita acei poporeni, cari împreună cu conducătorii lor s'au năzuit a face tot posibilul, numai ca aceea și în noua eră pedagogică, să corespundă în toată privința. Aici și-a ținut Reun. noastră adunarea sa generală, constând din trei ședințe, Ședința I. sa început la 11 oare, prin cântecul »Impărate ceresc«.

După discursul de deschidere al președintelui către noi învățătorii, ca către fii săi, dându-ne să înțelegem înalta misiune, ce o are un învățător în ziua de azi, ca educator creștin și cetățean adevărat, a luat cuvântul, D-l vpres. vorbind pentru episcopul Ioan Szabó și propunând ca să i-să trimită o telegramă de aderență, care propunere s'a și primit. A luat apoi cuvântul D-l Inspector reg. vorbind despre importanța legii mai nouă de instrucțiune, și recomandându-ne metoda direct pentru propunerea mai cu succes a l. maghiare, amintește totodată, că în privința aceasta se vor da și opuri instructive din partea ministrului.

Al 2-lea pct. din program a fost constatarea membrilor prezentei, față de care am de însemnat, cumcă afară de tractul Betleanului și al Secului, celelalte toate au fost bine reprezentate. Iar ca oaspeți, cari ne-au onorat cu prezența lor la adunare, — afară de D-l Inspector reg. și secretarul său D-l Iosif Istrate, — am mai zărit pe protopretorele cercual, D-l preot local și mai mulți poporeni. E de reproșat însă, că dintre preoți nu s'a prezentat nici unul, afară de preotul local, deși contăm, că baremi preoții din tract să fie aici, bine știind, că și dânsii în calitate de directori școlari, trebuie să se intereseze de această Reuniune.

Sub pct. 3 a urmat raportul general despre activitatea Reun. mame, pe care în absența secretarului ordinar, îl citește D-l A. Pop inv. în Gherla, ca secretar provizor și bibliotecarul Reun., din care, între altele reiese cumcă: Comitetul central a ținut 9 ședințe și a rezolvit 32 acte. Dintre aceste acte unele de interes public se cetesc, precum: actul de învitare a băncii de asigurare »Transilvania«, ca să ne facem membrii la ea, adresa Inspectorat reg. în cauza colectării pentru înființarea sanatorului »Eötvös« și rugarea Reun. să-lăgare în cauza contribuirii pentru ridicarea unui monument marelui dascăl și scriitor popular »Reteganul«. Aceste acte se decid a se da spre referare comisiunii propunătoare.

Cu privire la propunerile făcute în anul trecut s'a decis: a) Intregirea salariului doctențial în caz de lipsă prin ajutor de stat; b) vizitarea școalelor noastre prin exmiși din partea guvernului diecezan, cari vor fi protopopii tractuali; c) referitor la manuale, să se folosască cele aprobate de minister; d) ca plan de învățământ până va apărea cel nou, să se întrebuințeze planul cel vechiu edat în Gherla, la 1906, e) iar față de înființarea unui organ pedagogic, s'a constatat, că — în lipsa de mijloace materiale — nu se poate da, ci să ne alăturăm la »Foaia Școlastică« din Blaj.

team, pe jos și pe bănci... Ne era rușine și de noi înșine... De altfel arestul nostru l'am petrecut în discursuri *catilinare*, ținute de Catul, cu lecturi din germăna, greacă și latină, făcute de Maier, de ne prăpădeam de răs... Bietul Maier, care era bine situat materialmente, poruncise să ne aducă bere și vin...

Numai eu eram mai mahnit, a) pentru că se supărare, fără vina mea bărbatul care mă îndrumase până aci pe calea viteii... b) pentru că am supărat pe mama care, de Paști, auzise chiar dela nănașul Iuon (care merse și el la Ujfalau în vacanța acea) despre isprava mea contra lui.. De, toată lumea mie, ca șefului clasei îmi imputa respingerea aceea, în locul întâiu... Papiu nu mai vroia să mă vază în ochi, un an de zile. Atunci, la plecarea din Năsăud, la Gherla unde fusese permutat, în calitate de director spiritual la robii din cetate, făcându-i noi gimnaziști o serenadă de ado, solicitându-i, pe urmă, să mă primească, m'a primit și cerându-i ertare m'a ertat..

De altcum la învățătură mergeam foarte bine în afară de l. maghiară, la care având o bază șubredă dela Bistrița eram amenințat să iau note proaste. Intr'o săptămână însă am învățat pe de rost in-

Ca pct. mai ezanțial din program a urmat după aceea »Escrierea temelor de concurs, cari au fost trei. Dintre acestea au încurs la tema primă 2 elaborate; unul cu motto: »Mintea naște știință, iar inima voință« ect. lucrat de D-l Const. Man inv. în Strâmbu!, care s'a premiat cu 20 cor. și al doilea provăzut cu motto: »Omul numai prin educațiune poate deveni om«, compus de D-l Ioan Bunea inv. în Sâplac, căruia pentru diligența i-s'a exprimat mulțumită protocolară.

Dintre elaboratele încurse dela Reun. filiale se mai premiază câte cu 5 coroane: »Tractatul« D-lui Jacob Bota inv. în Copalnic-Mănăstiu și »Comparațiunea între metoda scriptologică și fonomică« compus de D-l A. Pop inv. în Gherla.

Sub pct. 5 urmează cetirea raportului, despre activitatea Reun. filiale, din care cu plăcere mi-am înregistrat, cumcă: a) Pe D-l Ioan Onciu preot în Iclodul-mare și D-l Ioan Chereștea protopop în tractul Buzei, pentru iubirea lor nemărginită, cu care se arată zilnic față de școală și învățământ, Reun. noastră în semn de recunoștință i-a ales de membrii onorari, b) pentru diligența dezvoltată pe terenul instrucțiunii se laudă tract. Cățcăului, iar dintre singuratici D-l Iacob Bota inv. în Copalnic-Mănăstiu. Cu indignare am auzit, însă apostrofându-se, cumcă din 16 tracte (câte are Reun. aceasta), trei, și anume: tractul Reteagului, Olpretului și al Secului, — nu au ținut nici o adun. fil.; iar în tract. Vadului, protop. se plânge, că nu-l ascultă învățătorii. Ba sunt și atari învățătorii, cari la adun. fil. nici nu se pre-gătesc. Astfel au fost în anul acesta: Alexandru Mureșan, Ioan Lariu și Demetriu Florian.

(Va urma).

Cuvântare festivă.

ținută recruților din incidentul depunerii solenne a jurământului de fidelitate la 1 Noembrie n. a. c. în biserica sf. Adormiri din Brașov Cetate, de către protopresbiterul campestru

Nicolae Fizeșianu.

(Fine.)

Astăzi iubitorii mei, veți alege binecuvântarea ori blăstămul, ceriul ori iadul, onoarea ori rușinea!

Alegeți deci, cu înțelepciune și după cum se cuvine ostașilor bravi, creștinilor adevărați și oamenilor de omenie. Alegeți ceriul, binecuvântarea și bucuria, alegeți onoarea cu greutate, sarcinile și jertfele sale și lăpădarea de sine, fără de care virtute nu s'a săvârșit nici când și nici odată faptă măreață și vrednică de laudă!

Mântuitorul lumii și Răscumpărătorul neamului omenesc, D-l nostru Isus Christos însuși și ni-a arătat prin pilda Sa proprie, că numai prin răbdare, prin suferințe și prin jertfă putem ajunge la izbândă și învingere, la triumf și la mărire!

*

Dar pildă vie și vrednică de urmat, pildă de adevărată virtute militară v'au lăsat vouă drept moștenire și pârinoșii, moșii și strămoșii voștri, cari ca ostași au fost totdeauna tari, statornici, și neclătiți în credința lor către împăratul și Regele, către înalta casă domnitoare, fiind pururea gata de ori-ce jertfă pentru tron și patrie.

Dovada cea mai strălucită despre brava lor purtare de războiu e și medalia cea

treagă Gramatică lui Barțu care ascultându-mă, s'a bucurat mult. Dar rămâne statoric că eu, primul clasei, eram la limba maghiară, încât privește fondul, cel mai slab între conșcolarii mei, cari toți, la clasificație, aveau mediu eminent... Iată aci și numele conșcolarilor mei înșirați după locul, ce-l ocupam fie care la clasificație: 1) Borgovan V. Gr. 2) † Cristea Dumitru. 3) Mureșanu Axente, azi preot. 4) Căpitan Iuliu, azi funcționar la finanțe în Ungaria. 5) † Sohorca Silviu (poetul clasei, fost preot). 6) Seridon Gavriil, prof. pensionar (Năsăud). 7) † Ioanșcu Vasile. 8. Samson Onighi, azi preot...

Astfel, firește eram cestionăți în fie care zi, din fiecare obiect. Și aceasta ne îndemna pe toți să preparăm bine lecțiile. Și dela o vreme începuserăm să învățăm împreună.

(Va urma.)

Castelul dispărut.

(Basm din Calabria)

»Când vă veți sui mâne dimineață colo, sus, pe munte, povestea un cioban bătrân unui călător străin, »o să vedeți la dreapta niște ruine de un castel mare. Mai nainte vreme acest castel nu exista.

mare de aur, ce împodobește atât de frumos steagul vostru a celor dela regimentul de infanterie 50, care medalie a primit-o acest regiment viteaz dela împăratul și Regele nostru în semn de recunoștință prea înaltă pentru vrednicia înaintașilor voștri.

Medalia aceasta, fala și mândria neamului nostru din această țeară, poartă chipul Majestății Sale, a prea glorioșului nostru împărat și Rege *Francisc Iosif I-ul*, ear în jurul acestui chip sunt înscrise cu litere neperitoare cuvintele de vecinică aducere aminte: »Für standhaftes Ausharren in der beschworenen Treue«, ceea-ce pe românește înseamnă: pentru păstrarea statornică a credinței jurate.

Când veți privi astăzi la acest steag împodobit cu această prea frumoasă medalie, la martorul iuvingerilor strălucite, la martorul atâtor fapte viteze ale falnicilor voștri înaintași, la martorul luptei glorioase dela *Custozza*, ziua de onoare a reg. 50, când dreapta voastră veți ridica-o la jurământ, atunci cu deosebire voi cei dela reg. 50 să vă aduceți aminte că înaintașii voștri au lăsat steagul mândru, curat și nepătat în moștenire și că onoarea, cinstea militară cere dela voi, că curat și nepătat să-l predați și voi urmașilor voștri.

Precum înaintașii voștri mai bucuroși și-ar fi lăsat viața, decât să-și fi călcat jurământul de credință către împăratul și Regele lor, precum au apărat ei cu braț tare și cu pepturile lor de aramă cu cele 7 vieți steagul lor, scutindu-l de pata rușinii inimicului, a vrășmașului, așa să gândiți, că să vă purtați și să vă faceți datoria și voi toți până la unul în ceasul de primejdie.

Atunci și numai atunci veți fi și veți rămâne și voi ostași bravi, ostași viteji, și luptători credincioși, ear D-l nostru cel mai înalt de războiu va respăli credința voastră, întocmai precum a respălit și credința înaintașilor voștri.

Voi jurăți astăzi, că voi chiar astfel de ostași vreți să fiți și să rămâneți.

Remânând credincioși jurământului veți putea zice cu mângăiere în ceasul din urmă al vieții voastre pământești: am fost un ostaș credincios, ascultător, brav și viteaz și apoi cu conștiință liniștită veți putea păși în ziua cea mare și înfricoșă a judecării celei de pe urmă înaintea dreptului judecător al lumii, înaintea Domnului nostru Is. Christos, spre a primi din mâinile lui cele sfinte dreapta respălă a credinței voastre, adevă, cununa vieții și a fericirii, vecinice. Amin!

Evenimentele diu Balcani. În Serbia situația e neschimbată. Poporațiunea așteaptă cu mare neliniște desfășurarea evenimentelor. Ministrul de externe Milovanovic, care colindă orașele mari din străinătate pentru a câștiga puterile pentru cauza Serbiei, n'a prea făcut ispravă. După o știre mai nouă Milovanovic a fost chemat din Roma, unde se afla, telegrafic la Belgrad. E vorba de izbucnirea unei crize ministeriale, deoarece poporul sârbesc nu e de loc mulțumit cu atitudinea guvernului actual.

Mai războinic se arată principatul *Montenegro*. Foile montenegrene anunță că înarmările continuă. Insuși principele Nichita supraveghează așezarea tunurilor pe dealurile spre Cattaro (Dalmatia). Cu totul stau sub arme vreo 4000 artileriști montenegri.

Înainte cu mulți ani locuiau pe acest munte șapte frați și o soră a lor, minunată de frumoasă, ce se numia Marsilia. Frații ei o iubeau din toată inima, și într'o zi, la apusul soarelui, o duseră pe mâinile lor sub un nuc mare și-o culcară linișor acolo, unde a adormit. — Pentru frumsețea fetei ei doriseră să aibă un castel minunat, dar ei erau numai niște bieți ciobani săraci.

Atunci se hotărâră să cheme în ajutorul lor pe cel necurat și strigară cu voce puternică:

»Vino satană, fă-ne un castel din marmoră, împodobit cu trandafiri și pene de pâni și noi o să-ți slujim toată viața!

Nu mai decât se auzi un zgomot grozav în aer și pietrele zburau și se așezau unele peste altele.

A fost un urlet ca acela, de sfârâiau, fluerau și ciocneau, par'că lucrau mii de oameni.

Înainte de a se înopta castelul era gata și Marsilia dormea înăuntru, pe un pat făcut din pene de pân, ear fo sumedenie de trandafiri înfloriți răspândeau un miros minunat și îmbătător. Frații nu se mișcau de lângă culcușul ei și-i admirau frumsețea.

Acum aduse diavolul un coș de aur,

În *Turcia* continuă mișcarea de boicotare contra mărfurilor austro-ungare. Ambasadorul austro-ungar din Constantinopol s'a plâns din nou la guvernul turcesc și a cerut intervenția guvernului.

Amintiri din Ardeal.

Cel cu cârligul.

(Fine.)

Jupânul Hilf rămâne singur stăpân pe situațiune, dar puțin timp putu să se bucure de această situațiune, că abia se aranjase și locurile rămase vacante pe urma lui Maier și Grüntfeld sunt ocupate, unul de un Sas și celalalt de un Ungur și acum trebuia să lucreze cu mai multă dibăcie bietul Hilf că avea în față doi concurenți vrășmași și încă străini de neamul lui.

Cum localul cărcemei ocupat de Hilf se afla lângă cancelaria comunală, el întocmește o popicărie chiar în miezuină, adevă de-a lungul ulucului, ce despărțește curtea cărcemei de curtea cancelariei.

La început îi mergea prost cu popicăria, locuitorii din comună nu se duceau să joace popice, ba pentru cea mai mare parte dintre ei popicăria aceasta era o distracție necunoscută. — Duminca doar mai veneau câți va slujbași și mese-riși de la fabrica de sticlă, și aceia băteau toată după prânza popicele cu o pasiune nebună.

La acest joc, lumea se uita ca la o altă minune și pasiunea la joc a sticlariilor se revărsa cu binecuvântare mai întâi asupra lui Hilf apoi inteligența din sat formase chiar o mică societate, care Joia și Sâmbăta după prânz își petrecea timpul la câte o sticlă cu bere sau vin jucând popice.

La început această societate juca pe beutură adică pe câte o sticlă cu bere sau o baterie cu vin, dar încet încet rădăcină această societate au început a se urca acțiunile în scurt timp așa, că sticla de bere ajunsese a se face butoiu și se aflau unii membrii cari se înapoiu acasă pe două cărări, ba și mai mult, dacă se vedea prin sat vre un om umbilind cam pieziș, să nu zicem turmentat, i-se zicea că face parte din ceata popicariilor. — Băgând de seamă unii membrii că pe calea aceasta societatea va da în scurt timp faliment, ba de altă parte tot venitul intra în punga lui Hilf, au luat hotărârea de a nu mai juca pe beutură; pe bani iar nu le convenea a juca fiind membrii și unii dintre preoți, și poporul ar fi făcut scandal aflând de așa ceva, și ca totuși jocul să aibă un interes oare-care, au luat decisiunea de a juca pe țigări de foi »trabucuri« sau »portorice«.

Pe fie-care societar îl vedeai Joia și Sâmbăta după prânz cu cutiuța cu țigări ducându-se la popicărie, fie-care avea câte o 100 țigări și când se isprăvea la unul țigările le cumpăra dela altul așa că pe urma urmei era mai rău ca pe bani, dar era mai ușor de-a simula jocul cinstit.

Trebile mergeau strună și mulți dintre societari se înapoiu seara cu câte 300 și chiar 400 țigări câștigate din jocul de popice. Jupânul Hilf își pierdea și el timpul toată după-prânza acolo, fără de-a realiza vr'un câștig, că beutură se consuma acum foarte puțină, doar atât ca să nu poată zice că i-se bat popice pe de geaba, ba ce e mai rău, el ajunsese un jucător de popice pasionat și juca și el, și el fiind

în care se afla o găină de aur, cu șapte pui mici tot de aur.

Găina cotcorogea, puișorii piuneau. Marsilia deschise uimită ochii și strigă veselă:

»Pui, pui, pui!« Puii băteau din aripile de aur, cari sunau ca sute de vioare și zburau după Marsilia, care bătea de bucurie în palme.

»Ei acum cred, că sunteți mulțumiți« — strigă mânios Sătana — »câdeți în genunchi și închinați-vă mie!« Abia sfârși cuvântul și se prefăcu într'un țap și strigă: »Marsilie, vino și sărută-mă!« Înspăimântată fetița fugi, dar frații îl scuipară în obraz și-l bătură cu bătele lor.

Dracul supărat începă a sparge zidurile de marmoră, ca nici-odată să nu se mai poată uni și totul se făcu în urmă nevăzut, eară în jur se deschise o prăpastie, care din zi în zi creștea mai mare.

Când este liniște sara și ascultă cineva, punând urechia la pământ, se aude din adâncime strigând: »Pui, pui, pui!« Aceste vorbe sunt vocea Marsiliei celei frumoase, care strigă puii ei, și când le este foame îi hrănește cu mărgelele dela gât și de sete le dă lacrimile ei. (»Amic. Tin.«)

greoi și neîndemnat pierdea în continu și pierderile la el se cunoștia, că nu mai era câștig din consumația ca să mai ajute.

Jocul de predilecție era a nemei pe popa și când cădea popa pentru fiecare țigare primea 10 țigări și popa, fiind situat la mijloc abia la a douăzecea lovitură cădea odată. — Hilf ca să mai iasă din pârleață se învoiește cu adjunctul notarial anume Flitter, ca acesta cu un cârlig de sârmă (drot) de după uluc să răstoarne pe popa de câte-ori va arunca Hilf cu bila, bine înțeles, aceasta nu de pomană. Flitter consimte și își face un cârlig din sârmă subțire și prin o crăpătură a ulucului din curtea cancelariei răstoarnă pe popa de câte-ori îi venea lui Hilf rându să joace.

— Bucurie acum pe Hilf și numai puțină pe Flitter, că după-ce plecau societarii ei împărțeau țigările și Flitter ajunsese un fel de traficant, el aprovizionă acum societatea cu țigări, iar Joia și Sâmbăta după prânz nu l'ai fi putut mișca nici cu patru boi de lângă ulucul popiceilor, zicea că îl ia cu călduri și nu-i este prea bine, îi vin ameteți, dar lângă uluc fiind umbră îl face bine și îi făcea bine, că trabucul nu-l slăbea din gură mai abitor ca un pașă turcesc, iar sticla cu bere nu lipsea de lângă el și seara de regulă lua masa la Hilf așa că ajunsese a fi bânuitoare această prietinie spontană dintre el și jupânul Hilf, dar nimănui nu l' trăsnea prin cap, că Flitter să fie așa de laș ca să lucreze pe sub mână cu un târtaș în paguba tinerei societăți a popicarilor, care conștea din crema oamenilor din comună. — O cercetare minuțioasă se impunea fără amânare, cea-ce s'a și făcut și nu fără rezultat.

Anume într-o Joi după prânz s'au strâns toți societarii la popice și au format astfel lista de joc încât jupânul Hilf ajunsese la coadă adică ultimul și au pus un păzitor la popice vis-à-vis de locul unde staționa Flitter cu cârligul.

Jocul începe; nici Flitter și nici Hilf un bănușcă că noi am pus păzitor, că paf zitorul nostru era o persoană străină de societate și așa ei îl țineau drept un simplu spectator. — Popa se ține ca de obicei tare, țigările se strângeau cu dușumul pe masă, se făcuse o grămadă mărișoară, noi fiind mulți la număr și popa nu voia să cadă ca să se mai micșoreze grămada de țigări; lui Hilf îi creștea bucuria văzând mulțimea de țigări pe masă, iar Flitter își aranja cârligul, își făcea chiar socoteala țigarilor, ce i-s-ar conveni în cazul când ar cădea popa la lovitura lui Hilf. Se aruncase ultima bilă și popa sta încă neclintit la locul lui. Acum vine Hilf la rând; își sulfucă mâncile dela cămașă simulând că are să-și pună toată forța la aruncarea bilei, apoi tușește odată zdrăvăn dând prin așa ceva semnalul lui Flitter ca să fie preparat cu cârligul; nici nu aruncase Hilf bine bila din mână și Flitter operează așa de strâșnic cu cârligul în cât popa nu numai că este aruncat jos dar este tras de cârlig chiar în curtea cancelariei cu o scândură dela uluc cu tot, dar în același timp păzitorul nostru și înșfacă pe mânătorul cârligului de ceafă și cu cârlig cu tot ni-l aduce înaintea.

Țigările toate de pe masă sunt confiscate, Hilf este bine flocait de noi, iar Flitter alungat chiar în aceeași zi din comună.

A doua zi pargarii (servitorii) comunali distrug popicaria din ordinul primăriei sub pretext că fiind prea aproape de cancelarie, notarul nu poate să lucreze.

Flitter, care a inventat cârligul a căzut însuși în cârlig și și-a pierdut slujba.

Bibliografie.

În Editura librăriei Coloman Nemeș din Lugoj a apărut de Mihail Gaspar „Io vraja trecutului“ Scrie atâr ca amintiri din copilărie cât și istorice desorise foarte viu și interesant într-o limbă frumoasă și fluentă, formatul octav mare, tipărite pe hârtie fină, preț 2 coroane.

*
»Mentalia« e titlul unei nouă creații literare eșite din peana dl Th. Corneli redactorul jurnalului „La Roumanie“ din București. Cuprinsul cărții ne oferă scurte istorisiri legendice scrise cu multă fantazie, formatul cărții octav mare hârtie fină tiparul frumos preț 3 Lei.

*
Sub îngrijirea dlui profesor și bibliotecar ajutor al Academiei Române dl Ștefan Pop a apărut în editura „Librăriei Naționale“ „Dicționarul Ortografic în limba română“. Preț 1.75.

*

In editura institutului grafic Minerva a apărut vol. II. din „Critică“ de Titu Maiorescu 1866—1907. Ediție completă cor. 1.50.

*

A apărut Biblioteca »Minerva« a 30 bani volumul cuprinzând atât opere datorite scriitorilor noștri celor mai de merit, precum și traduceri după capodoperile străinătății. A tipărit și se află de vânzare la Librăria Gazei următoarele volume:

No. 1. M. Sadoveanu. Duduia Mărgareta. — Povestea înduioșătoare a unei tinere fete. O inimă care iubește cu toată sinceritatea naivă a celei dintâi tresăriri la viață, sfărâmându-se apoi fără veste la cea dintâi deziluzie. Arta autorului, brodează pe această temă simplă în aparentă, o mare bogătie de amănunte și episoade, cucerindu-ne încă odată toată admirația.

No. 2 Lenid Andreiev. Guvernatorul. — Tradus de C. Sandu-Aldea. Cel mai puternic din scriitorii tineri ai Rusiei de azi, Leonid Andreiev, nu era cunoscut la noi până acum. Dl C. Sandu-Aldea și-a câștigat adevărate merite prin acest serviciu adus literaturii românești. Astfel putem admira măiestra disecare a sufletului unui guvernator cuprins de remușcări după un masacru, și liniștea cu care și așteaptă răsplata.

No. 3 Leonid Andreiev: Nuvele. — Tradus de C. Sandu-Aldea. Aceiași putere de observație care ni se destăinuiește în volumul de mai sus, o întâlnim și aci. Fiecare va simți fermecul straniu al celei dintâi nuvele intitulate »Vedeții« pe atât de amuzantă, pe cât de veridică.

No. 4 Prosper Mérimée. Carmen. — Povestire tradusă de Radu Baltag. Poate că nu s'a scris în literatura franceză o povestire mai plină de viociune, și mai palpitantă, decât povestea acelei dragă-lage, dar perfide țigănoase spaniole, care este Carmen. De altfel, Prosper Mérimée, în afară chiar de laudele noastre, va rămânea un scriitor vrednic a ne interesa.

*

In atențiunea d-ilor preoți!

A apărut:

»Parenez«

Cuvântări ocazionale și funebre

pentru toate ocaziunile ce obvin în oficiul pastoral al preotului

de Pr. D. Voniga.

Lucrare aprobată și unică în literatură noastră pastorală!

Publicată cu binecuvântare arhierescă.

Volumul I. Ediția II-a

cuprinde o mulțime de cuvântări potrivite tuturor împrejurărilor, ocaziunilor și evenimentelor extraordinare ce obvin în viața creștinului și în oficiul pastoral al preotului.

Opul se poate procura cu preț de 4 cor. 20 fl. la autor în Gyirok (Temes) și la toate librăriile românești.

ECONOMIE.

Mărunțitul (tăiatul) nutrețurilor păioase.

(Fine.)

De altfelu totdeauna trebuie să tăiem paie sau nutrețuri păioase:

1. Când dăm la vite grăunțe sau turte (de in, simbur și altfel de turte uleioase) Dacă le dăm la vite grăunțele goale, fie că le măcinăm, fie că le dăm întregi, sau turtă zdrobită goală, atunci le înghit pe aceea, fără să le mestecă și fără să le roadă bine în gură fiind că le lunecă iute pe gât în jos. În felul acesta nici nu le folosește destul, nici turtele, nici grăunțele și nu se mistuie bine; părțile grase și nutritoare din ele nu rămân toate în vite, ci o parte mai mare din ele trece în gunoi.

De aceea totdeauna amestecăm grăunțele — ori le dăm întregi ori măcinate — tot așa și turtele măcinate cu tot atâtea paie tăiate!

În felul acesta amestecate fiind cu paie tăiate, nu le mai lunecă așa iute pe gât în jos, în gură trebuie să le roadă și să le mestecă mai multă vreme și mai bine! Prin stomac iarși nu vor luneca așa iute și materiile grase aproape toate vor rămânea în vite, prefăcându-se în sânge și nu vor trece în gunoi neșosite!

2. Când dăm la vite mai multe nutrețuri apătoase, cum sunt sfecele, lături, picioici și altele! Atunci totdeauna amestecăm cu ele — după ce le tăiam — cu mașini anume făcute pentru

aceasta — paie tăiate așa, ca tot la 10 sau la 6 kgr. de nutreț apătos să vie 1 kgr. de paie tăiate! Cu cât e mai apătos nutrețul, cu atâtea puem paie tăiate mai multe! Nu e de lipsă să tăiam alte nutrețuri păioase, ci numai paie! Dar dacă avem pleavă destulă, fie de grâu, fie de săcară, de orz, de ovăș ori de trifoiu (imblătit), atunci nu mai e de lipsă să tăiem paie, în locul lor amestecăm nutrețurile apătoase tăiate cu pleavă căci tot slujba aceea o face!

Prin aceasta avem atât folos, că nutrețurile apătoase, fiindcă date goale sunt foarte lunecoase, — amestecate cu paie tăiate, nu cu pleavă, nu vor mai trece iute prin stomac ci vor sta acolo mai multă vreme, să se prefacă în sânge!

3. Când avem nutrețuri păioase mai rele! Astfelu, când avem fân plouat, sau fân de pe fânății apătoase, rogozos și dacă vrem să mănânce vitele mai mult din ele atunci le tăiem pe celea cu mașina! Tot asemenea tăiam paieile când vrem să le dăm să mănânce mai multe! Toate acestea le tăiam întâiu cu mașina și apoi trebuie să le dăm cum-va un gust bun, ca să le mănânce vitele bucuroș, și să mănânce mult din ele! Anume, sau le amestecăm cu alte nutrețuri mai gustoase, de pildă cu nutrețuri apătoase, sau cu puțină fână, sau cu turtă, sau le opărim și le murăm.

4. Când vrem să nu lase vitele mulți ogrinji din nutreț! În anii secetoși, când nu avem nutreț mult, sau când avem nutreț cotoros, atunci e bine să tăiam, căci vitele nu aleg numai ce e mai bun din nutreț și ce le mai place, ci îl mănâncă tot.

5. Când ne grăbim și vrem să mănânce vitele iute nutrețul! Astfel în vremuri când avem de lucru și nu știm ce să lucrăm mai întâiu și când suntem pe un drum mai lung, să le dăm nutrețul tăiat, căci astfel îl mănâncă vitele încă odată așa de iute!

6. Când dăm la vite nutreț verde de care se umflă ușor, cum e trifoiul sau luteria prea crudă sau udă! Acestea le amestecăm cu paie, le tăiem și așa le dăm la vite, cari în felul acesta nu pot alege nutrețul verde dintre paie, ci le mănâncă cu totul. Dar pe altă parte mai cruțăm și nutreț verde în felul acesta.

7. În slârșit primăvara când trecem dela nutrețul uscat la nutreț verde și toamna când trecem dela verde la uscat. Atunci totdeauna e bine să amestecăm nutrețul verde cu paie tăiate, ca să se învețe rânza oțtelor cu nutrețul schimbat.

Acestea sunt cazurile, când trebuie nutrețul păios și mai ales paieile, tăiate cu mașina! Pentru tăiat alegem totdeauna nu nutrețul cel mai bun ci pe cel mai rău!

Nutrețurile păioase se taie cu mașini anume făcute pentru treaba aceasta și se pot cumpăra dela oraș s'au comanda dela fabrici!

Nu e ertat însă să tăiem nutrețul păios prea scurt, (prea mărunț), căci atunci îl înghit prea iute vitele și încă nemestecat, iar caii pot ușor să se încue. Atât trebuie tăiat de lung, ca să nu' l poată înghiți neamestecat! De aci urmează, că nutrețurile mai moi le tăiam mai lungi ca pe cele mai tari, așa de pildă nutrețul verde mai lung ca pe cel uscat, fânul îl tăiem mai lung ca paieile, iar paieile dela bucate de primăvară mai lungi ca pe cele de toamnă! Pentru vitele cu carne trebuie tăiat nutrețul mai lung ca pe seama cailor și a oilor.

Pe seama cailor și a oilor să tăiam nutrețul cam de 1½ sau 2½ cm. de lung iar pe a vitelor cu carne 2½ sau 3½ cm. și nutrețul verde de 4 sau 5 cm.

Aurel Nistor
preot.

Credințe din popor.

- 1) Când vinzi vaca să-i iei păr din frunte și din coadă, că nu-ți dai norocul.
- 2) Când dai pâinea și pasca în cup-tor să nu grăești, căci atunci crapă Sarsailă (și dacă ar căpa? N. Rap.)
- 3) Busuioicul ca să fie frumos și să miroase mândru se răsădește ori se seamănă în ziua de Sf. Gheorghe.
- 4) Când șoarecii fac cuiburi pe ciocani sus, are să fie iarna grea.
- 5) Nu se lasă furca culcată, că-i rău de junghieri.
- 6) Îngroparea unui mort nu-i bine să se facă Luni.
- 7) Așchile dela sicriul unui mort să nu se puie pe foc că nu-i bine.
- 8) Cine fură dela mort sărăcește.
- 9) Feciorul să nu bârbierească pe tatăl său, că-i păcat.

Din Ion Crașnic.

Ședințe de opt ceasuri. De teamă ca desbaterea budgetului să nu se lungască prea mult și să nu provoace mari încurcături pentru cei dela cârma țării, guvernul s'a folosit de noul regulament al dietei, votat astă primăvară, care dispune între altele, că la cererea în scris a 150 dep. prezenți în dietă ședințele se pot prelungi cu încă 4 ceasuri. În ședința de Luni a dietei s'a prezentat o astfel de cerere, dar când s'a făcut apelul nominal, au fost de față de-abia o sută deputați din cei, cari au iscălit cererea. Astfel propunerea nu s'a putut vota. În ședința de Marți i-a succed însă guvernului să strângă 150 mameluci și astfel de mâne, Vineri, începând, dieta va ținea pe zi, ședințe de câte opt ceasuri.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 26 Noemvrie. Clubul deputaților naționaliști a ținut eri și alaltăeri lungi ședințe, în cari s'a discutat asupra ținerii unei mari adunări naționale românești. O hotărâre definitivă încă nu s'a luat.

Budapesta, 26 Noemvrie. În ședința de eri a dietei a luat cuvântul la desbaterea generală a budgetului dep- Dr. V. Lucaciu. Într'un lung și energic discurs, Dr. Lucaciu s'a plâns în contra șovinismului partidelor colaliției. A cerut revizuirea legii naționalităților și garanțe pentru asigurarea culturii și a instituțiilor românești. În continuare oratoru spune, că partidul moderat românesc n'are nici o îndreptățire la existență și că o înțelegere între Maghiari și naționalități se poate face numai pe baza programei partidului naționalităților.

Biserica-Albă, 26 Nov. Rezervistii aparținând batalionului IV au fost mobilizați și vor pleca la Cinci Biserici, de unde uniți cu batalionul III vor pleca să întărească garnizoana din Cataro. E posibil să fie trimis la Cataro și un batalion din reg. 69 infanterie.

Viena, 26 Noemvrie. În urma ciocnirii, care a avut loc în Viena între studenții italieni și germani, Italienii din Triest și Görz au demonstrat contra Germanilor spărgând geamurile dela casele și prăvăliile acestora. În Roma studenții au demonstrat de asemenea contra Germanilor.

Berlin, 26 Noemvrie. — Ziarul „Morgenpost“ primește știrea că la granița Bosniei s'a ciocnit o bandă sârbească cu o patrulă austro-ungară. Banda compusă din 30 persoane a fost complet nimicită.

Cataro, 26 Nov. Prințul Munte-negrului și ministrul de război au hotărât a trimite noi trupe de artilerie la granița dalmatină. Pe muntele Knk s'au construit noi șosele și forturi, cari se află în fața forturilor austriace dela Gorazda.

Paris, 26 Nov. Ziarul „La Dépêche d'Orient“ scrie: „Regina României, în literatură Carmen Sylva, venea în fiecare an să petreacă toamna la castelul de Segenhaus, pe malurile Rinului, lângă Princesa de Wied, mama ei. Princesa murind de curând, Regina României a moștenit două castele la Segenhaus. Carmen Sylva a hotărât să facă din unul dintr'însele o casă de pensiuie pentru artiști și literați.“

Teheran, 26 Nov. „Agenția Reuter“ este informată că legațiunile rusă și engleză, vor protesta energic contra proclamației Șahului. Mai multe persoane au fost arestate pentru că ar fi declarat, că Șahul și a călcat jurământul depus de a păzi Constituția. Populațianea este indiferentă, probabil din cauza fricei de Cazaci.

MULTE ȘI DE TOATE.

Ce n'are jidanul în prăvălie.

Stan Ismană, om șugubăț, nevoe mare și bun de poșne, se duse deunăzi la oraș ca să-și cumpere nește scărtoage de opinci că numai cu cele de la naștere nu mai putea răbda. Așa mergând el prin oraș negustorii de pe la prăvălii, care mai de care, îl poșteau să târguiască dela ei socotindu-l cine știe ce țaran chiabur. Dintre toți unul cu părul și cu barba roșie i-se puse înainte și începu a-l încanta ;

— Haide la mine Bade Ioane, că am de toate, mu rog.

Ismană văzând că nu poate scăpa de el se gândi să-l păcălească.

— Haida jupâne numai să ai ce ți-oi cere, zise el.

— Da mu rog, zise jupân Ițic, numai să-mi spui.

Și intrară amândoi în prăvălie.

— Uite ce jupâne, zise Ismană : Eu am acasă o pisică care trage de hăis și-mi trebuie una care să tragă de cea. Ai spus că ai ori ce ți-oi cere, haide să te văz.

Jidanul pricepu că Românul vrea să-l păcălească și ca să nu rămăe păcălit îi arată un motan care dormea pe un vig de pânzături zicându-i :

— Uite, bade Ioane, pisicu care-l cei.

Ismană, se duse la motan și striga : Cea, cea, dar motanul nici habar n'avea să se miște. Atunci strigă odată tare : Hăis știi când strigi la pisici când întinde ghiara să ia bucățica de carne de pe masă și de odată sări pisica în picioare și o luă la fugă pe ușa afară.

— Apoi vezi jupâne, zise Ismană, că și pisica D-tale trage tot de hăis ca a mea și nu-mi trebuie. Altă dată să nu mai chemi oamenii în prăvălie când n'ai orce țor cere.

Și jidanul rămase cu gura căscată, iar deavolii de băeții de pe la prăvăliile Românilor traseră un răs pe seama cvreiu-lui de-i făcură să scape de năcaz.

>H. S.<

Reclamă turcească.

Un ambițios candidat de deputat din Turcia își face următoarea reclamă : »Eu am 100 vaci, 360 oi, 2 cămile și 100.000 de piastrii ca rentă anuală. Ațară de aceea sunt posesorul unei frumoase moșii în provincia Angora și a trei case în Constantinopol. Cred așa dară că sunt îndreptățit a mă recomanda atențiunei alegătorilor căci în urma averii mele mari sunt cu siguranță în stare să apăr cum se cuvine interesele alegătorilor mei în viitorul parlament.« Urmează apoi numele și adresa candidatului. Curat reclamă turcească!

Femeile și hainele bărbătești.

Presidentului Americii, lui Roosevelt i-s'a înaintat o petiție a mai multor femei americane cari cer permisiunea să se îmbrace bărbătește. Ca motiv ele aduc partea practică a acestor haine. Suplicantele, partea cea mai mare, sunt lucrătoare și pentru aceea ele sunt de părerea că »în pantaloni« pot lucra cu mult mai bine. Ele vreau să imiteze pe lucrătoarele din minele lui Constantin Meunieres cari sunt îmbrăcate întocmai ca tovarășii lor de parte bărbătească.

Un capitol din cronica criminalilor.

Orașul Berlin n'a avut în anii din urmă vre-un criminal de care să se vorbească așa mult ca Kirsch. În schimb sunt orașe, mai ales Hamburg și Altona, cari au fost cercetate în ultimul deceniu de criminali foarte periculoși. Cel mai periculos însă a fost Schow din Hamburg. Faptele lui însuflau groază ori cui și pe timpul acela la Berlin nu se vorbea decât de crimele lui Schow. Când Schow ajunsese la vârsta de 20 ani el făcuse deja cunoștință cu un șir întreg de temnițe. La începutul acestui secol el fu judecat la închisoare pe un timp mai îndelungat dar nu peste mult i-a succedat să scape dintre zidurile înalte ale temniței din Fuhlsbiittel pentru-ca să-și reia din nou ocupațiunea. Intocmai ca și Kirsch, el era specialist în a sparge casele de bani. Orașul Hansa nici când n'a înregistrat atâtea spargerii de case de bani ca în timpul lui. În câteva noapte Schow cu tovarășii săi jăfua chiar și câte 3-4 case de bani. După multe sfărțări îi succese poliției să puie din nou mâna pe el. În temniță făcu pe nebunul rabi și urmarea a fost că l'au internat într-o casă de alienați. Câte-va

zile mai târziu el pili zăbrelele de fier dela fereastră, a trecut peste zidurile înalte ale grădinei și el era iarăși liber. Un timp oare-care proprietarii caselor de bani din Hamburg trăiră cu frica în sân așa că autoritățile au fost silit să puie un premiu mare pe capul lui Schow. Se aflase că el petrecea de multe ori într-o casă din Spekstrasse. Când gardiștii voră să-l aresteze, Schow ucise cu un glonț de revolver pe sergentul Hom. În învălmășeala care se născu lui Schow îi succese din nou să scape. El se refugiă în America, fu arestat însă acolo și transferat din nou la Hamburg și judecat la temniță pe mai mulți ani, dar prefăcându-se iar nebun, i-a succedat să stea în ospiciu în loc să stea în temniță. Celula lui a fost atât de bine întărită încât a putut rezista, la toate încercările de evadare ale lui Schow.

Un alt criminal, nu mai puțin periculos decât Schow, lăcătușul Sturm care înainte cu 3 ani a fost osândit la temniță pe 15 ani de judecătoria din Altona, își face osânda în temnița din Rendsburg.

Un proces de otrăvire.

Un proces interesant s'a judecat mai zilele trecute înaintea curții cu jurați din Amiens. Familia Gense era acuzată de otrăvire. Familia aceasta trăia într-un sătuleț în apropiere de orașul Montdidier. Toți membrii familiei locuiau în una și aceeași casă și se ocupau cu economia. Capul familiei cu numele Lucretius Urgidus Theocritos Virgil Gense după moartea fratelui său Diogen, care căzuse în o luptă în Tocking, luase la sine pe cumnata sa rămasă văduvă Ecaterina Coquelle care rămăsese după bărbatul său cu o fetiță, Anitta, care acum e de 20 de ani. Virgil Gense și cumnată-sa au ajuns în relații de dragoste din cari s'au născut două fete : Elena și Orpheia. Afară de aceste persoane mai locuia tot în aceeași casă și bătrâna mamă alui Virgil Gense. Anitta avea un amant, pe Detoisien, un țaran care era în serviciul lui Gense și care avea de gând mai târziu s'o ia de nevastă pe Anitta. Capul familiei, numit »bătrânul« deși avea numai 38 de ani, era puțin iubit de către membrii familiei. Virgil Gense ținea o disciplină exemplară în casa lui. Pe lângă asta mai avea și darul beuturii și când se îmbăta lua la bătaie pe cei din casă și mai ales pe femei. Acestea în ura lor față de Virgil hotărâră să-l pună bine. Se ținu un conziliu familiar la care luă parte și logodnicul Anitei. Rezultatul conferenței a fost că : Virgil Gense trebuie să fie otrăvit ! Propria lui fică se duse în orașul cel mai apropiat și cumpără arsenic pe care la cină îl turnă tatălui său în mâncare. S'au dus apoi cu toții să se culce ca și când nu s'ar fi întâmplat nimica. Mama cea bătrână a lui însă s'a dus de acasă înainte de otrăvire și a petrecut noaptea la o pretină a ei. Otrava a avut efect, după 8 zile Virgil Gense a murit în cele mai grozave chinuri.

Făptuitorii se trădară însă îndată după otrăvire. Ei, fură arestați și la început mărturisiră crima, la pertractare însă încercară să nege totul. Curtea cu jurați achită pe Anitta și pe logodnicul ei Detoisien. Mama otrăvitului însă și amanta lui, Ecaterina, fură judecați la 6 ani muncă silnică. Elena, fata lui care cumpărase arsenicul și l'îl puse în mâncare, deși a fost aflată vinovată, pentru-că nu avea decât 18 ani a fost internată într-o casă de corecțiune până la anii majorenității.

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu
Redactor respons. : Victor Branicez

Să nu credeți, că o boală se vindecă de sine. Dacă cineva este bolnav, trebuie să caute ajutor de grabă. Tuse, dureri de piept, flegmă, răgușă, slăbiciune sunt adeseori prevestiri de boale. Dacă se arată astfel simptome nu întârziati a comanda Syrupul de miere de tei a lui Örkény, care alină tusa, disolvă flegma, ușurează respirația. Dacă comandați o sticlă de probă cu 3 cor., una mare cu 5 coroane, adresați scrisoarea sau mandatul postal la Apostol Apoteke Budapest, Iosefring 64. Depot 88.

Cine mă scapă definitiv de durerile astmatice și reumatice? Până de prezent acestei întrebări singur d-l Müller Albert (Budapesta, V. Vadsz u. nr. 34 E.) a fost în stare să răspundă, de oare-ce rezultatul ce l'a ajuns prin crucea sa duplic electro-magnetică R. B. nr. 86967 este oarepe de necrezut, pentru ceea ce din partea bolnavilor refinsănătoși primește multe mulțumiri. O astfel de scrisoare i-a adresat d. Feil Ianos din Biserica-Albă: Prea stim. dle Müller ! Prind peana, ca să-ți exprim cele mai fierbinți mulțumite pentru crucea R.

B. nr. 86967 ce a-ți inventat, pentru-că cu folosirea aceleia m'am vindecat pe deplin de durerile reumatice ce mă chinuiau de 5 ani. Într'un timp zăceam în pat și nu mă puteam nici mișca; acum însă nu sunt silit să păzesc patul. Cu toată stima: Feit János.

Câte-va cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în arma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdrunecat sistemul nervos și puterea spiritală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cine-va căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șfală și cu încredere neozururile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste neozururi ori și oui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea a upra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De e chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al D-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă primește ori-cine (atât bărbați cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupesti ale bolnavului se curată, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberază de materiile de bolă, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor dîlnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglece, ranele sifilitice, boalele de țeve bășic, nervi și șira spinării, începutul și de confusie a minței, urmările onanieirii ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotență), vătămuril, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea-ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). **Limba română se vorbește perfect.** După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit fie căruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a m. până la 5 ore p. m., (Dumineca până la 12 ore a. m.)

Adresa : Dr. PALOCZ, medic de spital peticianst, Budapesta, VII, Rákóczi-ut. 10.

La Tipografia și Librăria

A. MUREȘIANU Brașov,

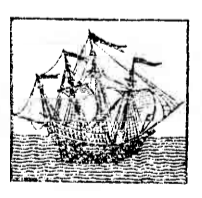
Se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii	noștri de valoare:	Cor.
Moruzi :	„Rușii și Românii“	Cor. 1.50
Răznovanul :	„Popasuri vânătoarești“	1.50
Iorga :	„Negotul și meșteșugul“	2.50
Bărsan :	„Visuri de noroc“	2.—
Negoescu :	„Fabule și fabuliști“	1.25
Slavici :	„Vatra părăsita“	2.—
„Din bătrâni“		2.50
Sandru Aldea :	„Două neamuri“	1.50
Razelli :	„Epigrame“	1.50
Mera :	„Din lumea basmelor“	3.50
Cioflec :	„Doamne ajutăne“	1.50
Sadoveanu :	„Mormântul unui copil“	2.—
„La noi în Viișoară“		2.—
Urechia :	„In Buceci“	1.50
Danș :	„Doamna Oltea“ teatru	1.—
Alexandri :	„Poesii“	1.50
„Teatru vol. I. II.		1.50
„I. I. și IV. a		1.50
„Prosă“ opere compl.“		1.50
Alexandrescu :	„Versuri și prosă“	1.25
Bolintineanu D. :	„Opere compl.“	1.50
Creangă :	„Opere complete“	1.50
Beldiceanu :	„Chipuri de la mahala“	1.50
Eminescu :	„Literatura populară“	1.50
„Geniu pustiu“		2.—
„Scrieri politice și literare“		2.—
Filimon :	„Ciocoi vechi și noi“	1.50
Negruzzi :	„Opere complete“	1.50
Odobescu :	„Opere complete“	1.50
Bouveau :	„Povestiri din copil.“	1.50

Bratescu Voinești :	„Nuvele și schițe“	1.50
Cunțan Maria :	„Poesii“	1.25
Chendi Ilarie :	„Preludii“	2.50
„Fragmente“		2.50
Grigoroivitză :	„Ohipuri și graiuri din Bucovina“	2.50
Iiodoș Constanța :	„Frumos“	1.50
Iorga :	„Istoria Românilor în chipuri și icoane“	2.50
„Gânduri și sfaturi“		1.50
„Neamul românesc în Bucovina“		1.50
„Cuvinte adevărate“		2.50
„Sate și mănăstiri“		2.50
Iosif St. O. :	„Credințe“	1.50
Manolache Hilda :		1.50
Iules Brun :	„Moșneagul dela munte“	1.50
Livescu :	„Florea Marin“	1.50
Lecca :	„Poezii“	1.50
Popp Vasilie :	„Domnița viorică“	2.—
„Ris și plăus“		1.50
Popovici Aurel :	„Vorbe înțelepte“	1.50
Petrescu N. Petra :	„Ilie Marin“	1.50
Sadoveanu :	„Șoimii“	1.50
„Dureri înăbușite“		2.—
„Crisma lui Moș Precup“		2.—
Alexandri :	„Poesii“ (30 banî porto)	1.50
„Teatru“ I, II, III a . . .		1.50
„Proză“		1.50
Alexandrescu :	„Versuri“	1.25
Brătescu :	„Nuvele“	1.50
Bolintineanu :	„Poesii“	1.50
Negruzzi :	„Proză“	1.50
Constanța Hodoș :	„Frumos“	1.50
Ispirescu :	„Basme“	1.50
Gorun :	„Taina a șasea“	1.50
Leca :	„Tainele cerului“	1.50
Pann :	„Povestea Vorbei“	1.50
Negoescu :	„Fabule“	1.21
Livescu :	„Nu se cuvine“	1.50
Jules Brun :	„Moșnegul de la munte“ (roman)	1.50
Bărsan :	„Popasuri vânătoarești	1.50
Becescu :	„Stefan cel mare“ Cor.	—50
Coatu :	„Din viața țărănească“	1.50
Coșbuc :	„Fire de tort“	2.50
„Povestea unei coroane de oțel“		1.50
„Săcontala“ Traducere liberă după Calidasa“		5.—
„Cântec de vitejie“		1.—
Cujbă :	„Povestiri din copilărie“	2.—
Caragiiali :	„Note și schițe“	2.—
Al. Florini :	„Povești populare“	2.—
Iosif :	„A fost odată“	1.—
S. Nădejde :	„Robia Banului“	2.—
„Patimi“		2.—
Smară :	„Corbul cu pene de aur“	2.50
Speranță :	„Teatru sătesc „Mireasa“	—50
„Curcanii“		—50
„Lângă Pământ“		—50
Tănăsescu :	„Teatru de școală“	1.—
Slavici :	„Manea“	2.50
A. O. Maior :	„Biblioteca copiilor“ vol. I. și II. a . . .	1.60
Elena Farago :	„Versuri“	1.50
Bolcaș :	„Năvăliri barbare“	1.—
Ciocărlan :	„Traiul nostru“	1.50

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultațiuni
cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la
facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.



Julius Meinl

Import de cafea

Brasov
Tergului Inului 31-33.

Nr. 17605/908.

Publicațiune.

Pe baza recercării on. tribunal regesc din loc se aduce la cunoștința publică, ca on. acela în privința comasării locurilor din „Poiana” — aflătoare pe hotarul comunei Brassó — a emis următoarea rezoluțiune:
Sz. 8962—908.

Végzés.

A brassói kir. törvényszék Brassó város részleges tagosítási ügyében az előmunkálatok megkezdése tárgyában az 1908 évi szeptember hó 26-ik napján felvett — 8962—1908 polg. szám alatt levő — jegyzőkönyv alapján az érdekelt birtokosok és az általuk az 1908 évi szeptember hó 26-ik napján tartott tárgyaláson földmértővé közös egyetértéssel megválasztott Schmidt György földmértő, brassói lakos mint jóvállalkozó között Brassóban a fennebb írt napon megkötött szerződést az 500—908 I. M. szám alatt kiadott utasítás 68 §-a értelmében — azzal a hozzáadással, hogy a tagosítás a brassói kir. törvényszéknek 1907 évi december hó 31-én 10348—1907 polg. szám alatt kelt és a marosvásárhelyi kir. itélőtábla által 1908 évi április hó 15-ikén 894—908 polg. szám alatt hozott ítélettel helybenhagyott ítéletével lett jogerősen elrendelve — ezennel jóváhagyja.

Egyidejűleg a kir. törvényszék a Brassóban 1908 évi szeptember hó 26-ik napján megtartott tárgyaláson az eljáró bíró által az érdekelt telek meghalgtásával készített — 8962—908 polg. szám alatt levő — költségelirányzatot is 22865 korona 49 fillér, azaz: huszonkétezerháromszázhatvanöt korona 49 fillér végösszeggel a fennebb hivatkozott utasítás 68 és 153 §-ai értelmében jóváhagyja — azzal a kijelentéssel,

hogy az ekként előirányzott költségek behajtása az 1908 évi július hó 1-ső napjától számítandó 8 (nyolc) év alatt lesz eszközöndő.

A fennebb említett földmértő szerződés és a költségelirányzat a jelen végzés jogerőre jutása után fognak jóváhagyási záradékkal ellátni.

A kir. törvényszék a fennebb hivatkozott jegyzőkönyvnek azt a

részét, mely szerint a 800—1908 I. M. szám alatt kiadott rendelet 21 §-ában jelzett azon bizottság tagjaival, mely az e részben fennálló szabályok értelmében a városi közlegeket a birtokrendezési költség járólékok körüli teendőikben ellenőrzi.

Az érdekelt birtokosok által Belindescu István brassói (Podul cretului 7 sz.) és Lupán András gör. kel. egyházgondnok brassói (Alsó-Kákova 4 sz.) lakosok lettek megválasztva, — továbbá azt a részét, mely szerint az 500—908 I. M. szám alatt kiadott utasítás 66 §-a értelmében a fennebb jelzett bizottság elnökül az eljáró bíró által Schiel Gusztáv ev. lut. lelkész brassói lakos lett kinevezve, — tudomásul veszi.

Erről a kir. törvényszék az összes érdekeltet értesíti.

Brassó, 1908 évi október hó 12-én.

A kir. törvényszék üléséből:

Wittich s. k. Dr. Péter Endre s. k. elnök. jegyző.

Brassó, in 7 Noembrie 1908.

(409,3—3.)

Magistratul orășanesc.

Licitațiune publică.

Biserica rom. gr.-or. Sfântul Nicolae din Rêșnov, comit. Brașovului, vinde cu licitațiune publică din mână liberă, pădurea de fag aflătoare pe muntele „Dihamu”, proprietatea ei aflătoare pe teritorul României, județul Prahova, comuna Azuga-Bușteni. Licitațiunea se va ținea în 23 Novembre st. v. a. c. la 10 oare a. m. în Rêșnov, în casa bisericii. Condițiunile se pot vedea la oficial parohial în fiecare zi la oarele obicinuite.

Bêșnov, in 8 Nov. v. 1908.

(2—3)

G. PROCA

președ. comit. parohial.

**TODOR MANU
Fabrica de Brânză și
Cașcaval, Brașov,**

aduce la cunoștința Onor. mușterii, că marfă gata nouă se capătă numai cu începerea lunii lui Decembrie a. c. (402,2—3.)

Nr. 75/1908. not.

Publicațiune.

Primăria comunei Șimon (comit. Făgăraș) aduce la publica cunoștință, că în 12 Decembre st. n. a. c. la 10 oare a. m. se va ținea licitațiune publică și cu oferte în cancelaria notariatului cercual din Branul superior, pentru vinderea a 11100 metri cubici de lemne de brad (moliv) din pădurea comunală „Pleașa”.

Prețul srigărei este 66600 cor. sub care nu se va vinde quantul de lemne descris. Vadiul este de 6660 cor. Ofertele în scris se primesc în ziua de licitațiune până la 10 oare antemeridiane.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea în toate zilele în oarele oficioase în cancelaria notariatului cercual din Branul superior.

Șimon, in 17 Novembre 1908.

Primăria comunală:

George Mănoiu, Axente Moșoiu, primar. notar.

(421,1—2.)

A VIZ!

**Specialitate în piparcă
Piperi roșiu - Red papper.**

Am onoarea a recomanda On. public român (comercianți, restauranți și crâșmari) depositul meu în specialitate de Segedin

**„Piparcă roșă dulce
și târhană de ouă”.**

Mături salon de chilie (sobă) și vest-minte. Diferite calități și prețuri. Engros (în mare) și cu mărunțul. Se poate căpăta cu prețuri maderate. De marfă curată și calitate bună garantez.

Cu toată stima

Corneliu Ardelean,

comerciant în Szegeden, Jókai útea Nr. 10.

(369,3—5.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Noembrie n. 1908

Renta ung. de aur 4% 109 50
Renta de corone ung. 4% 91 54
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2% 91 25

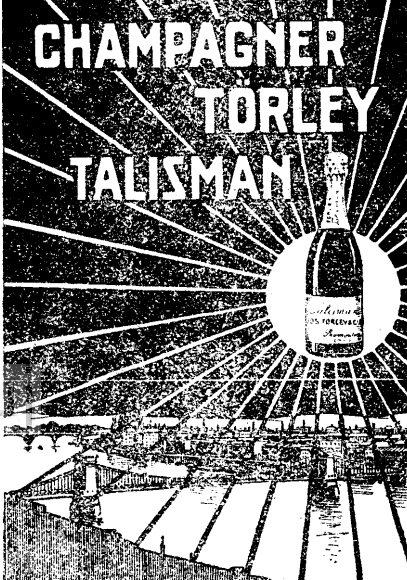
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	93 50
Bonuri rurale croate-slavone	131.50
Impr. ung. cu premii	146.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	94.90
Renta de hârtie austr. 4 3/10	94 90
Renta de argint austr. 4 3/10	94 90
Renta de aur austr. 4%	114.80
Renta de corone austr. 4%	95.05
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	84.—
Losuri din 1860	152 50
Acțiil de-ale Băncei ung. de credit	726.—
Acțiil de-ale Băncei austr. de credit	621 75
Acțiil de-ale Băncei austro-ung.	1735.—



Vițe nobilitate
liferează
cu garanție,
asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima Pepinerie cu vițe nobilitate de pe Târnava.
Proprietar: **Fr. CASPARI,**
Mediaș Nr. 24 (Ardeal).
Cereți Catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țerei. Proprietarii de vii, înainte de a comanda își pot câștiga siguranța verbal sau prin scris la persoane cunoscute, despre soliditatea firmei de sus. [351,10—34.]



**CHAMPAGNER
TORLEY
TALISMAN**

Nr. 2000.—1908.

Publicațiune de vânzare de lemne.

Aducem la cunoștință, că lemnele cari se află în pădurea ce formează proprietatea comunei Veneția inferioară și care e în hotarul acestei comune (la 20 kilometri depărtare de stațiunea căii ferate dela Șercaia), cari lemne formează despărțământul „B” din clasa I. parcela a XIV-a și din clasa II. partea XV-a a planului de exploatare de economie rațională aprobat în anul 1891 sub Nr. 13179, și cari în o estindere de 262 05 jug. catastr. se pot exploata din 1907—1929, pe baza ordinațiunei ministrului de agricultură din 1906 Nr. 93982. I. A—2, se pun în licitație publică în cancelaria comunei Veneția inf. în ziua de 7 Decembre n. 1908 la 9 oare a. m. cu oferte în scris.

Ofertele în scris se primesc până în ziua licitărei la oarele 9 1/2 a. m. și se deschid după licitarea verbală.

Ofertele închise sunt a se provedea cu un timbru de 1 cor., iar suma oferită trebuie să fie conform regulamentului, în cifre și în litere, și provăzută cu declarația, că oferental cunoaște condițiunile de licitare și contract și că le primește necondiționat.

Pe lângă aceasta fie-care ofert trebuie să cuprindă în sine vadiul fixat sau în bani gata sau în hârtii de valoare.

Cantitatea lemnelor ce se licitează este:

- 49185 54 m³. blane de fag,
- 12568 53 „ bușteni de fag,
- 3830 45 „ uscătură,

La olaltă 65584 52 m³. lemne de foc.

Prețul strigărei este de 78400 cor. sub care preț lemnele nu se vor vinde. Cari vor lua parte la licitație, au a depune un vadiu după prețul strigărei în sumă de 7840 cor. în bani gata sau în hârtii de valoare la mâna presidentului comisiei le licitație.

Prețuirea, condițiile de licitare și contractul se pot vedea la oarele oficioase în cancelaria comunei Alsó-Veneceze, apoi la Oficiul silvanal reg. ung. în Șercaia.

Veneția inferioară, in 4 Novembre 1908.

Primăria comunală.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public, că după absolvirea unui curs de specialitate de o jumătate de an am înființat o

**Legătorie de cărți nouă
precum și o instalație de aurit și tipar colorat.**

Specialități: cărți de mostre, cartonaj, caete de mostre, passeportant, provazuri de icoane, montare de broderii, etc.

Comande prin scrisori se esecută prompt.

Rog pe onorabili mei clienți a mă sprijini încredințându-mi lucrările în branșa compactoriei.

Cu toată stima

Karl Niessner,
Brașov, Staada Vămli nr. 7.

(3—3)

Au sosit pentru post:

Icre roși și negre. Masline trille și vollo. Lacherda, Scrumbii de Dunăre. Aalișiu marinat ș. a. Sprotten și Lachs de Rin afumat. Sardine de Dandicole și Varhanek. Somn, Cegă, Șalău și crap proaspăt. Hiribi uscate. Halva vanilată și cu alune.

Rachat și șerbeturi. Struguri de Malaga și curmale.

Precum și următoarele brânzeturi:

Lapte acru adevărat de oi. Cașcaval. Brânză de burduf. Ementhal. Eidamer. Strachino di Milan. Gorgonsola. Parmezan. Rochfort și altele.

Espediție zilnică cu poșta

I. G. EREMIE,

Brașov, Strada Hirscher Nr. 1.

(415,2—5.)

Viță altuită! *Viță altuită!* *Viță altuită!*

De vânzare:

Un cuant mai mare de altoi de viță cl. I-mă, altuiți în viță americană („*Riparia Portalis*“) după metoda cea mai bună (altoirea în mușchi) în următoarele specii:

<p>Soluri pentru vin alb:</p> <p>Rizling italian (Olasz Rizling) 1000 buc. = 200 cor.</p> <p>Muszoși (Musztoș fehér) 1000 = 200 „</p> <p>Goarneși. Iordovăna (Iárdovány) 1000 buc. = 220 „</p> <p>Galbini (Mézés fehér) 1000 = 200 „</p> <p>Fetești (Erd. Leányka) 1000 = 200 „</p> <p>Mestecați (Vegyes borfaj) 1000 buc. = 200 „</p> <p>Rulendi (Ruländer) 1000 „ = 200 „</p> <p>Sm'ghiră (Som. Furmint) 1000 = 200 „</p> <p>Ezerjő 1000 buc. = 200 „</p> <p>Bacator 1000 „ = 200 „</p> <p>Silvan verde (Zöld Szilvány) 1000 buc. = 200 „</p> <p>Chasselas Napoleon 1000 b. = 200 „</p> <p>Muscat Lunel 1000 buc. = 220 „</p> <p>Muscat Croquant 1000 „ = 240 „</p> <p>Slancamenca (roșie) 1000 „ = 240 „</p>	<p>Soluri pentru vin roșu:</p> <p>Burgundi, mare (Nagy Burgundi) 1000 buc. = 200 cor.</p> <p>Lugojană, neagră (Nemes Kadarka) 1000 buc. = 200 cor.</p> <p>Carben-t (Carbenet franc) 1000 buc. = 200 cor.</p> <p>Merlot 1000 „ = 200 „</p> <p>Soluri de desert (de masă) csemege:</p> <p>Chasselas blanc croquant (alb) 100 buc. = 22 cor.</p> <p>Chasselas rouge croquant (roșu) 100 buc. = 22 „</p> <p>Muscat Alexander (alb) 100 = 22 „</p> <p>Muscat Passatutti (alb) 100 = 24 „</p> <p>Muscat Ottonel (alb) 100 = 28 „</p> <p>Muscat Hamburg (negru) 100 = 30 „</p> <p>Kossuth Lajos (alb) 100 = 30 „</p> <p>Suverir de mileniu (alb) 100 = 40 „</p> <p>Oriașul de Genua (Genuai orás (alb) 1000 buc. = 40 cor.</p> <p>Csaba gyöngye (a.b) 1 „ = 1 „</p> <p>Altoi clasa II-a 1000 „ = 80 „</p>
--	--

circa: 800,000 buc. loze **Viță americană (sălbatică):** *circa: 800,000 buc. loze*

Riparia portalis cl. I-mă dela 6 mm. în sus groasă 45 cm. lungă 1000 buc. = 17 cor.

Riparia portalis cl. I-mă dela 6 cm. în sus groasă 120 cm. lungă (din care se pot face 3 bucăți) (a toi) 1000 buc. = 50 cor.

Riparia portalis cu rădăciră 1000 buc. = 40 cor.

Viță nobilă (europ. ană) dela 6 mm. groasă 45-50. cm. lungă (mai multe soiuri) 1000 buc. dela 8 cor. în sus.

Aceia cari au trebuință de viță sălbatică pentru altuit, sunt rugați ași face comăndele cel mult până în 10 Novembre 1908 și totodată a mi face cunoscut cât de lungă să fie tăiată; după 10 Noembrie prețul viței sălbatică se va urca (ridica). La comandă rog, a-se trimite $\frac{1}{3}$ anticipațiune, adresa să se scrie legibil indicându-se posta sau stațiunea căii ferate. Pachetarea să va face cu fugăre socotindu-se spesele proprii. Reclamațiunile se iau în considerare dacă sunt făcute cel mult la trei zile după primire. La comănda mai mari vând și pe cambiu pe lângă cavenți bunii, termenul solviii 1 Octomvre n. 1909.

Sâncel—Szancsal, u. p. Balázsfalva. **Ioan Bărbat,** inv. producător de altoi. (868,8-10.)

NICOLAE RONCEA,

primul măestru român de apaducte, canalisări, instalații de gaz și telefoane,

BRAȘOV, Pe Tocile Nr. 16,

se recomandă On. public din Brașov pentru ori și ce lucrare de **instalațiuni, canalisări și apaducte, ciosete, trenajații, pivnițe,** cu deosebire pentru lucrări de canalizare, ciosete (îmblători), conform planului de canalizare și al statutului orășănesc.

In curs de **14 ani** de când lucrez în Brașov ori și ce lucrare mi s'a încredințat am executat spre mulțumirea celor ce m'au onorat cu lucrări în bransa mea.

* Primul atelier român de curelărie. *
<p>Primul atelier de curelar român</p> <h3>VASILIE MUSCALU</h3> <p>BRAȘOV, Strada nouă, Nr. 7.</p> <p>Am onoare a recomanda On. Public din Brașov și jur</p> <p>Atelierul meu de curelărie</p> <p>provăzută cu tot felul de hamuri de lucș și pentru lucru din piele de blanc, precum și tot felul de curele de incins, d. e. șerpăre de piele de tot felul: negre, galbine, de covor cu ținte, care este sub conducerea mea proprie.</p> <p>Se primesc și reparături de tot felul, d. e. eufere, geante de călătorie și pungi.</p> <p>Totodată mai fac cunoscut, că în depozitul meu să află gata: plosei de lemn în orice mărime, îmbrăcate în curele fine.</p> <p style="text-align: right;">Cu stimă Vasilie Muscalu.</p>
* PREȚURI MODERATE. *

A XXVII Loterie de stat reg. ung.

pentru scopuri de binefaceri. Loteria aceasta conține **11.969 câștiguri** cu suma totală de **365,000 cor.,** cari se plătesc în bani gata.

Câștigul principal 150,000 coroane.

Și	10 câștiguri cu	1,000 cor.
1 câștig principal cu	150	100
1 „ „ „ 20,000 cor.	300	50
1 „ „ „ 10,000 „	1,500	20
1 „ „ „ 5,000 „	10,000	10
5 câștiguri „ „ 2,000 „		

Tragerea urmează irevocabil în 30 Decemvrie 1908.

Un los costă 4 coroane.

Losuri se capătă la Direcția Loteriei r. u. în Budapesta (Oficiul vamal), la toate oficiile de Poste, Dajdie, Vamă și Sare, la stațiunile Căilor ferate, Traficii și Zarafii.

391,4-6.

Directiunea loteriei reg. ung.

Institut indigen. Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: **95,816.412 cor.** Capital asigurat asupra vieții: **9,882.454 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii **4,484,278-83 c.,** pt. capitale asig. pe viață **4,028,113-12 c.**

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etajul I, curtea I, și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăzută cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **ori-ce comănda** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DEPERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverts, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comăndele eventuale se primesc în biroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etajul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comăndele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.